

The book cover features a dark, atmospheric illustration. At the top, a range of mountains is depicted in shades of teal and dark green against a black sky filled with small white stars. Below the mountains, the foreground is dominated by a dense field of tall grasses or reeds, rendered in various shades of green and teal, with some blades catching light to appear brighter. The overall mood is quiet and contemplative.

ANNA CIMA

Vzpomínky na úhoře

román

Vzpomínky na úhoře

Vyšlo také v tištěné verzi

**Pa
se
ka**

Anna Cima

Vzpomínky na úhoře – e-kniha
Copyright © Paseka, 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

VZPOMÍNKY NA ÚHOŘE

Anna
Cima

Vzpomínky na úhoře

PASEKA

Rukopis knihy vznikl s podporou Českého literárního centra,
sekce Moravské zemské knihovny v Brně, v rámci autorského
stipendijního programu 2020.

VZPOMÍNKY NA ÚHOŘE

Copyright © Anna Cima, 2022

ISBN tištěné knihy: 978-80-7637-281-8

ISBN ePUB: 978-80-7637-379-2

ISBN MOBI (Kindle): 978-80-7637-381-5

ISBN PDF: 978-80-7637-380-8

Tento román je fikce.

Vymírání úhořů je skutečné.

část první

kapitola první

Čelo postele je podsvícené růžovou zářivkou, která má v anonymním pokoji vytvářet romantickou atmosféru. Saténové povlečení pudrové barvy klouže po posteli, až má Sára Fukuharová pocit, že se v něm utopí. V měkkém světle se trpytí nevkusné tapety. Všechno v tomto pokoji chce vzbuzovat dojem luxusního zboží, ale je to jen levný kýč. Broušená váza na stolku vedle popelníku je plastová. Dvě křesílka naproti televizi rozhodně nejsou potažená pravou kůží. Klimatizace na stropě hučí jako o život, určitě už bude nejméně dvacet let stará. Díkybohu alespoň povlečení voní aviváží a podlaha v koupelně je čistá. Sára zaplaší vzpomínky na to, jak na ni naposledy na podobném místě vylezl při ranní sprše z odtoku šváb.

Otočí se na bok. Kluk vedle ní pravidelně oddechuje. Leží na zádech, pravou ruku má pod hlavou, levou na břicho, ústa lehce pootevřená, krk odhalený. Mít u sebe skalpel, napadne Sáru, stačilo by udělat šmik a bylo by po něm. Jak důvěřivě se k sobě začnou chovat cizí lidé, když spolu stráví noc.

Včera v klubu z něj nedokázala spustit oči. Nejprve to vypadalo, že se na parketu točí jenom osamocené bílé tričko. Škubalo sebou ve tmě, otáčelo se ve spirálách, kolébalo ze strany na stranu, mizelo a znovu se vynořovalo mezi těly. Zářilo tak silně, že ji doslova uhranulo. Jako zhyponotizovaná si to namířila rovnou k němu.

Světla změnila barvu z modré na zelenou. Tričko se nepřestávalo míhat. Natáhla k němu ruce. A najednou obepínalo lidské tělo. Ze tmy se vynořily bílé zuby, kluk ji k sobě přitáhl a dál už si pamatuje jenom rozmazaná světla, rozostřenou cestu do hotelu a jeho řetízek pohupující se nad jejím obličejem.

Teď spí vedle ní. Růžové světlo mu ulpívá na kůži jako mastný film, odráží se od jeho lícních kostí, stéká po krku na kulatá ramena a po nich níž a níž až do záhybů příkrývky, zatímco Sáře se stejné světlo vpíjí do kůže, jako kdyby její

tělo a ta záře byly jedné a téže substance. Vezme ho za ruku a otočí ji dlaní vzhůru.

Dlaň zasvítí.

Nedokáže uvěřit tomu, že ještě před pár hodinami měla pocit, že jsou si blízcí. To proto, že v davu tanečníků vyčnívali. Mezi černovlasými hlavami na hubených, bledých krcích působili oba tak nepatřičně, až ji přepadl pocit vzájemnosti.

Teď v tomhle pokoji jsou si ale cizí. I na téhle posteli se ocitli jen náhodou. Dvě naprosto cizí těla, která svedlo dohromady pár drinků a potřeba na pár minut nebýt sám. Odpoutat se od světa venku, od všeho, co je přes den důležité, ale v noci na to lze zapomenout. Než se to ráno opět kradmo připlíží a usadí kdesi v hloubi útrob jako červ.

Kdepak. Nejsou si blízcí ani trochu. Jestli Sáru s tímhle klukem něco spojuje, jsou to dva použité kondomy a propocené saténové povlečení z hodinového hotelu.

Zadívá se do stropu. U lustru ze třpytivých cingrlátek se odlupuje tapeta. Měla bych se trochu prospat, pomyslí si. Zhluboka se nadechne a podrží vzduch v plicích. Vydechne teprve, když v konečcích prstů ucítí, jak jí bije srdce.

×

Matrace měkne a ona se propadá kamsi hluboko pod postel. Polštář a peřina ji požívají zaživa, potom se nad ní zaklapne rám postele a kolem se rozhostí tma a ticho.

Tedy vlastně ne tak docela.

Postupně rozeznává obrysy známé místnosti. Je to zasedačka, ve které před třemi měsíci absolvovala přijímací pohovor do Ústavu pro výzkum mořských organismů. Uprostřed stojí dlouhý stůl, na jednom konci sedí Sára v bílém laboratorním plášti (ten na sobě ale během pohovoru neměla) a na druhé straně profesor Ójama v černém obleku. Přes obličej má bílou roušku, kterou nikdy nesundává. Před několika lety mu z krku vyndali polyp a od té doby se panicky bojí prachu a roztočů.

Vedle profesora sedí Sawada Takaši, Sářin zasvětitel do tajů jokohamské laboratoře. Pokouší se ji uklidnit přátelským pomrkáváním. Jenomže to spíš vypadá, jako kdyby měl v oku tik. A profesorova pravá ruka Sódži Kobajaši se pro změnu tváří, jako by spolkl skalpel.

Muselo se stát něco vážného.

„Takže, slečno Fukuharová, co nám k tomu řeknete?“ zeptá se profesor a hodí na stůl páteční přílohu *Šizuockého zpravodaje*. Časopis se rozevře na barevné fotografii anguilly japonicy, pod kterou se skví tlustý titulek:

NA HRANICI VYHYNUTÍ: PODAŘÍ SE ZACHRÁNIT ÚHOŘE JAPONSKÉHO?

„Já...“ hlesne Sára, „... jsem přeci nic neprozradila! Žádné tajné postupy ani výsledky.“

Všechno v tomhle snu připomíná skutečný rozhovor, který Sára s profesorem Ójamou absolvovala předevčírem. Až na to, že ve skutečnosti měl profesor Ójama hlavu lidskou, a nikoliv úhoří.

„Uvědomte si, že jste v naší laboratoři teprve na zkušební dobu,“ upozorní ji hlava, jejíž krk se během mrknutí oka natáhl do neskutečné délky. „Nejste v pozici, kdy byste mohla jménem našeho ústavu podávat jakékoliv rozhovory!“

„Já vím,“ odpoví Sára a má pocit, jako by ji škrtili, „moc se omlouvám, nemyslela jsem, že to bude takový problém. Vždyť já jsem tomu novináři jenom popsala životní cyklus úhořů, to přeci není nic tajného! To se dá dohledat na internetu.“

„Tak jste mu měla říct, ať si to na tom internetu najde!“ zahřímá hlava, která se na dlouhém krku vydala přes stůl. Zvláštní, že má stále nasazené profesorovy brýle s kulatými obroučkami. „Takové excesy vám nemůžeme tolerovat,“ švidrá kolem sebe zakrnělýma očkama, „tady už nejste na univerzitě! Napište si to třeba na zrcadlo a koukejte si to zapamatovat!“

Sára cítí, jak jí tluče srdce, nejraději by se zvedla a utekla, jenomže se nemůže hnout. Zoufale se podívá na Sawadu, ale ten mezitím někam zmizel. Profesorův dlouhý krk se Sáře omotává kolem těla jako had a smyčka se postupně utahuje.

„Tohle je naposledy, co vám něco takového trpím!“ hřímá profesorova hlava, zatímco tělo stále vězí za stolem na druhé straně místnosti a zapisuje si cosi do notesu. Sára se zoufale snaží zvednout ze židle, ale ať sebou škube, jak chce, sedí jako přikovaná. Profesorův krk ji rdousí, vzduch v plicích jí ubývá a nohy ji neposlouchají.

„Pomoc!“ pokouší se vykřiknout, ale nedokáže to. Profesorova hlava otevře hubu. Chystá se ji spolknout. Za bezzubými dásněmi se skrývá hluboká, červeně pulzující temnota. Konec je blízko.

„Shhh,“ odhrne jí kdosi něžně vlasy z obličeje. „It´s just a dream.“

Úhoří hlava se promění v obličej kluka, se kterým sdílí postel.

S novinářem Hidekim Tojamou se Sára seznámila před měsícem. Pomáhala ten den zrovna panu Nakadžimovi v akvaristice. Pršelo a do obchodu za celý den nikdo nevkročil. Tojama se objevil dvacet minut před zavíračkou, zrovna když si Sára pročítala články kolegů z konkurenční laboratoře v Kóbe.

„Dobrý den,“ pozdravil ode dveří.

„Dobrý den,“ strčila rychle papíry pod pult, „jak vám mohu pomoci?“

Byl vysoký. Na sobě měl modrou košili a černé džíny. Tvář oholenou dohladka, vlasy sčesané na stranu. Sára si v duchu projela obličej zákazníků, které za dobu, co v akvaristice vypomáhá, obsloužila. Usoudila, že příchozího nezná.

„Přišel jsem se zeptat na pár věcí o rybách,“ odkašlal si. Měl příjemný, hluboký hlas.

„Tak to jste na správném místě,“ vstala ze židle, „s čím vám mohu pomoci?“

Muž se rozhlédl po akváriích rozmístěných podél stěn. Přistoupil k nejbližšímu z nich a zatukal prstem na sklo. Hejno duhových gupek zmizelo v úkrytu pod tuhými listy vodní rostliny. Muž stočil pohled zpět k Sáře. Na tváři se mu objevil provinilý úsměv.

No nazdar, pomyslela si. Ten má s chovem rybiček od pohledu nulové zkušenosti. Než mu všechno vysvětlím, nestihnu včas zavřít a budu muset dělat přesčas. Přinutila se však k úsměvu. Vzala do ruky jeden z letáků, co ležely vedle pokladny, a přistoupila k muži blíž.

„Máte zájem o nějaký konkrétní druh?“ zeptala se. „Naše prodejna se specializuje převážně na cichlidy, ale máme i řadu opravdu nenáročných druhů tetřiček. Jestli se chcete podívat, tak tady je brožurka.“

Muž se odtáhl od akvária. Venku se zešeřilo, místnost potemněla a tvář zákazníka v namodralém světle zářivek nad akváriem s pavími očky působila najednou zvláště přízračným dojmem.

„Kde jste se naučila tak dobře japonsky?“ zeptal se.

„Vyrostla jsem tady,“ odpověděla. „Můj otec je Japonec.“

„Ach tak,“ řekl muž, „omlouvám se. Myslel jsem, že jste cizinka.“

„Nejste první. Víím, že na Japonku nevypadám.“

Potom se akvaristikou rozhostilo ticho. Slyšet bylo jenom tiché hučení filtrů a drobné kapky deště dopadající na plechovou stříšku nad vstupem. Zákazníkovy oči bloudily po Sářině tváři a s neskrývaným zájmem se v ní pokoušely identifikovat rysy zděděné po otci. Nebylo to příjemné. Ale nebylo to ani něco, s čím by si nedokázala poradit.

„Jestli s rybičkami nemáte zkušenosti,“ řekla, „tak bych vám doporučila neonky. To jsou velmi nenáročné rybičky. A líbí se dětem.“

Muž strhl pohled z její tváře směrem k akváriu s modročervenými rybami, ale nevypadalo to, že by ho bůhvíjak zaujaly.

„Pokud byste upřednostňoval druh, který se snadno množí,“ pokračovala Sára, již chování záhadného zákazníka začínalo znervózňovat, „tak potom bych vám doporučila živorodky. Nenáročné jsou i mečovky anebo paví očka, u kterých stojíte.“

„Totiž,“ odkašlal si muž konečně, „abych byl upřímný, já jsem se nepřišel poradit o akvarijních rybičkách.“

„Ne?“ znejistěla. „Tak o čem?“

„O úhořích,“ odpověděl. „Sháním jistou slečnu Fukuharovou. Pracuje v Ústavu pro výzkum mořských organismů a podle mých informací bydlí tady. Neznáte ji?“

To ji zaskočilo. Odkud ví, kde bydlím? V ústavu by mu její adresu nikdo nesdělil. Facebook si zrušila ještě na vysoké a od té doby žádný profil na sociálních sítích nemá. Že by někdo z fakulty?

Znovu si prohlédla jeho tvář. Číslo z ní sebevědomí, které dávalo tušit, že na střední škole býval populární. Nedokázala odhadnout, jak se k ní dostal nebo co dělá za práci, ale působil seriózně.

„Sára Fukuharová jsem já,“ řekla. A hned jak to vyslovila, obestřel ji zvláštní pocit. Skoro jako kdyby si to jméno opakovala pro sebe, pro ujištění. Sára Fukuharová jsem já.

Muž se nervózně pousmál.

„Na internetu jsem nenašel žádnou vaši fotku. Ale mělo mi to dojít, když jsem vás spatřil. Vaše křestní jméno zní trochu exoticky.“

Pak sáhl do náprsní kapsy u košile a vytáhl z ní vizitku.

„Jmenuju se Hideki Tojama a pracuju pro *Šizuocký zpravodaj*,“ představil se. „Píšu teď pro páteční přílohu článku o úhořích a rád bych se vás na něco ohledně nich zeptal. Víím, že se na ně specializujete.“

Na vizitce stálo telefonní číslo do redakce zmíněných novin a pod tím rukou dopsaný Tojamův mobil. Sára vizitku obrátila v prstech a potom zavrtěla hlavou.

„Nezlobte se, ale já moc na rozhovory do novin nejsem.“

„Nebojte se, nechci po vás žádné tajné informace. V zásadě potřebuji jenom potvrdit to, co jsem našel v několika

tištěných publikacích. Zajímá mě, jak moc jsou mé údaje aktuální.“

„Kdyby se u nás v práci dozvěděli, že jsem s vámi mluvila, mohla bych z toho mít problémy.“

„Můžeme se domluvit, že vás nebudu citovat.“

„Nezlobte se,“ vrátila brožuru s rybičkami na hromádku k ostatním. „Dopřavdy to nejde.“

Ale Tojama byl neodbytný.

„Podívejte,“ řekl, „nejde přeci o nic jiného než o záchranu těch ryb, nebo ne? Máme stejný cíl. Vy na to jdete vědecky a já se snažím rozšířit povědomí o jejich ohrožení mezi běžné čtenáře, kteří jsou, přiznejme si to, ve výsledku za jejich úbytek zodpovědní.“

Sára se stále neměla k souhlasu.

„Víte, kolik se v Japonsku každoročně sní úhořů?“

„Asi padesát tisíc tun,“ odpověděla.

„A vezměte si, že spousta lidí dnes stále nevěří tomu, jak moc velký je to problém! Já bych čtenářům rád vysvětlil, že pokud budeme úhoře v podobných kvantech konzumovat i nadále, naše děti už si je možná nedají. Tak co říkáte? Věnujete mi pár minut?“

Stáhla roletu na akvaristice a vyrazili k nádraží podél sakur lemujících řeku. Nad Koganečó, částí Jokohamy, ve které se akvaristika nachází, visely ocelově šedé mraky, ze kterých se sypaly drobné dešťové kapky. Od země stoupal horký vzduch, ve kterém se mísil zápach bahna z řeky Óoka a pára vycházející z ventilátorů podniků s *jakitori*, které zrovna otevíraly. Otevřenými okny viděla Sára kuchaře s ručníky obmotanými kolem hlav, jak otáčí špejlemi s masem nad roztopenými grily.

„Na jaře to tady musí krásně kvést, že?“ poznamenal Tojama a ukázal na řadu sakur podél řeky.

„To ano. Ale řeka samotná byla až do šedesátých let hrozně znečištěná. Slyšela jsem, že do ní vypouštěla odpad i tiskárna,

takže voda byla různobarevná a dost to tu smrdělo, než se místní vzbouřili a začali s tím něco dělat.“

„Bylo tu nějaké hnutí?“ zajímal se Tojama.

„Ano. Ale dopodrobna o tom moc nevím, to byste si musel najít.“

„To já si najdu,“ přikývl Tojama, „tyhle věci mě dost zajímají.“

„Já nejsem místní, tak detaily neznám. Jen vím, že Jokohama byla po válce dost děsivá. Byla tu spousta nebezpečných, špinavých míst. Kvetly tu všelijaké aktivity, než se to začalo potírat zákonem.“

Tojama přikývl a pak chvilku kráčeli mlčky.

„Jak jste se o mně vlastně vůbec dozvěděl?“

„No vidíte,“ zasmál se Tojama, „úplně jsem vám to zapomněl říct. Vzpomněla si na vás kolegyně z redakce. Juka Suzukiová. Prý jste spolu chodily na střední.“

„Suzukiová?“ zopakovala Sára. Na vyšší střední chodily se Sárrou do třídy dvě Juky a ani jedna z nich se nejmenovala Suzukiová. První byla malá, obrýlená holka s krátkým mikádem, které až hrůzostrašným způsobem nešla matematika. Nikdy se nijak zvlášť nepřátelily. S druhou, Jukou Inaokovou, se naopak kamarádila. Do doby, než se Juka ze dne na den odstěhovala kamsi do Aomori za prarodiči. Co se s ní dělo potom, se Sára mohla jen domnívat.

„Pracuje u nás v redakci,“ pokračoval Tojama.

Takže se vrátila, pomyslela si Sára.

„Když jsem jí pověděl, na čem pracuji, hned si na vás vzpomněla. Říkala, že jste studovala mořskou biologii na Jokohamské univerzitě. Tak jsem tam zavolaal a jeden doktorand z vaší katedry mě odkázal na akvaristiku v Koganečó.“

Sáru překvapilo, že toho o ní Juka tolik ví. Sama časem vzdala pokusy cokoli si o bývalé kamarádce zjišťovat.

„Kdy se vdala?“ zeptala se. „Soudím podle jiného příjmení.“

„Myslím, že už to bude pár let.“

Na té svatbě jsem mohla být, pomyslela si Sára. Představila si Juku ve svatebních šatech. Jak asi probíhala její svatba? Určitě se jednalo o něco honosného. Paní Inaoková

by se nespokojila s ničím skromným. Vždycky měla tendence k pompéznosti.

Zastavili na přechodu vedle policejní budky. Dav lidí s deštníky přimáčkl Sáru s Tojamou k policejní vývěsce. Uvědomila si, že voní jako oceán. Patrně se před setkáním od hlavy až k patě nastříkal deodorantem.

„Vždycky když jdu kolem těchhle plakátů,“ ukázal Tojama na fotky hledaných osob na vývěsce, „říkám si, kolik z těch lidí je dávno po smrti.“

Podivné téma pro small talk, pomyslela si Sára. Navíc ona by nikoho z pohřešovaných stejně nepoznala, kdyby vešli třeba do akvaristiky.

„Třeba tady ten kluk,“ pokračoval Tojama. „To musí být hrozný život, pořád se skrývat. Zajímalo by mě, co asi dělá.“

Sára se podívala na přibližný portrét bezejmenného mladíka, který doprovázela poznámka, že má jizvu na pravé tváři a lidé se ho nemají pokoušet zadržet sami. Dnes už jistě vypadá úplně jinak.

„Možná během těch třiceti let zemřel,“ pokračoval Tojama, „a nikdo se o tom ani nedozvěděl.“

Pak na semaforu blikla zelená a oni se vydali na druhou stranu ulice.

×

„To je ale roztomilá kavárna,“ rozhlédl se Tojama po interiéru Slunečnice, když se posadili, „úplně mi to připomíná pokoj u babičky.“

Kavárnu Slunečnice provozují dva staří manželé. Paní nosívá přes oblečení pruhovanou zástěru a vždy, když nese kávu ke stolu, třesou se jí ruce tak moc, že minimálně dva loky vybryndá na podlahu. Což nevádí, protože káva v tomto podniku je beztak kyselá. Bělovlasý pán už je poněkud pomatný, a tak často plete objednávky. Což také nevádí, protože káva je v tomto podniku kyselá všechna stejně. Sára sem

přesto chodí ráda. Ani ne tak kvůli kávě, jako spíš proto, že se na ni staříci pokaždé mile usmívají, a navíc tu bývá prázdnou, takže ji nikdo neruší ve studiu nebo při čtení.

Sáře místnost babičku nepřipomíná, protože její japonská babička nebyla typ, který by doma hromadil roztomilé porcelánové figurky zvířátek a věšel si na zdi kýčovité fotky líbajících se dětí v barevných kimonech. Keiko si potrpěla na čistotu, její dům byl vždycky vysmýččený, a když Sára jako dítě náhodou zapoměla uklidit pastelky, které si rozložila na stole, dostala pokaždé vyhubováno.

Sáře Slunečnice připomíná muzeum. Všechny předměty v místnosti, ať je to starý křišťálový popelník, anebo obrovský růžový telefon na barovém pultu, posbírali staří manželé během padesáti let společného soužití. Každá věc v kavárně je pro ně nenahraditelná. Oproti světu venku, který se neustále modernizuje a mění, je Slunečnice, ve které se od sedmdesátých let nic nezměnilo, poslední oázou připomínající období, kdy se Japonsko proměnilo v konzumní velmoc.

Když si objednali kávu, vytáhl Tojama notes a chvíli v něm listoval. Písmo měl kostrbaté a útržky jeho poznámek Sáře vůbec nedávaly smysl. *Úhoři. Rozmnožování. Demontrace. Hašimoto? Koupit mléko. Emily. Význam úhoře v historii. Nonomija. Pondělí schůze v půl třetí. Do banky!!! Mají ryby uši?*

„Mají, ale nejsou vidět,“ řekla. „A navíc vnímají zvukové vibrace pomocí postranní čáry.“

Tojama k ní nechápavě zvedl hlavu.

„Prosím?“

„Uši.“

Ani teď nevypadal dvakrát moudřejší.

„Ryby. Mají uši. Respektive lepší by bylo říct, že mají sluchové orgány.“

„Aha,“ vypadlo z něj.

„Máte to napsané mezi poznámkami. Zdálo se, že vás to zajímá.“

„Ach,“ sklopil Tojama pohled k popsané stránce, „no vidíte. Máte pravdu, vážně to tu mám. Já si takhle poznamenám spoustu věcí, ale upřímně řečeno, co si nenajdu hned, k tomu už se často nedostanu anebo na to zapomenu.“

„To musí být pro novináře dost problém, ne?“

Tojama se usmál. Potom se na chvílku zamyslel.

„A jak teda ty sluchové orgány u ryb vypadají, když už jsme u toho?“

„Tvoří je orgán, kterému říkáme blanitý labyrint,“ odpověděla Sára. „Ten slouží rybě k udržování rovnováhy a taky díky nim vnímá zvukové vlny. Nachází se v něm otolity, takové uhličitánové kamínky, podle kterých můžeme určit stáří jednotlivých ryb.“

Tojama nahmatl v náprsní kapse propisku a začal si zapisovat.

„A jak přesně to určíme?“ zajímal se.

„V otolitech vznikají podobné letokruhy jako v kmenech stromů. Tmavší proužky v letním období bohatém na potravu, světlejší v chudých zimních měsících. A navíc se otolity liší velikostí a tvarem druh od druhu. Jako malá jsem je chvílku sbírala.“

„To je opravdu originální záliba. O takovém sběratelství jsem ještě neslyšel.“

Sára se usmála.

„Takže k tomu, proč jsem vás vyhledal,“ nalistoval Tojama patřičnou stránku. „Potřeboval bych, abyste mi něco ověřila, případně vysvětlila. Vezmu to zeširoka. Zjistil jsem, že na světě existují tři velké skupiny úhořů a do těch dělíme celkem devatenáct poddruhů.“

„Ano, to je pravda.“

Tojama přikývl a cosi si v zápisníku odškrtnl.

„Zjistil jsem, že úhoř říční neboli evropský, *anguilla anguilla*, je ohrožený kriticky,“ pokračoval potom. „Úhoř japonský, *anguilla japonica*, je podle mých informací zatím stále jen ohrožený, ale v dohledné době prý překročí kritickou hranici. Je to tak?“

„To už můžeme říct téměř s jistotou,“ přikývla Sára. „A rapidně ubývá i úhoře novozélandského, anguilly dieffenbachie.“

Tojama si to poznamenal.

„U nás žijí dva z těchto druhů, že? Úhoř japonský a úhoř velký.“

„Ano,“ přikývla. Pak se krátce zamyslela. „Je ale docela zajímavé, že v devadesátých letech se tu krátkodobě vyskytoval i úhoř evropský. Protože v osmdesátých letech unikl z jedné pěstírny v prefektuře Šizuoka. Postupně ale z volné přírody zase vymizel.“

„To se u nás nedokázal rozmnožit?“

„Přesně tak. Úhoř evropský se rozmnožuje v Sargasovém moři. Zatímco japonský v oblasti Mariánského příkopu.“

„O tom jsem četl. Dlouho to byla velká záhada, že? Kde se japonští úhoři líhnou. Přišlo se na to snad teprve před pár lety.“

Sára přikývla.

„Já jsem tehdy ještě nechodila na vysokou, ale pamatuju se, jak se to objevilo v časopisech a že mě to hrozně nadchlo.“

Tojama se pousmál a zadíval se zase do notesu.

„Takže,“ zamyslel se, „úhoři se vylíhnou v Pacifiku a jejich larvy, těm se říká pre... prele...“

„Preleptocephaly,“ pomohla mu.

„Ano. Ty putují na sever na Tchaj-wan a potom dále do Koreje a Japonska. A na této cestě postupně dorůstají v leptoccephaly a později v takové ty maličké, průhledné rybky, kterým se říká sklenění úhoři?“

„Ano,“ přikývla. „Sklenění úhoři v ústí řek dorostou a potom plavou proti proudu, a když se dostanou dostatečně daleko, zabydlí se v jezerech a tůních a rostou tak dlouho, až se dostanou do stadia, kterému říkáme úhoři zlatí. Trvá asi deset let, než dorostou do dalšího stadia, kterému říkáme úhoři stříbrní. Ti potom zase plují po proudu do moře, aby se vytřeli v oblasti Mariánského příkopu. A vše se opakuje.“

„Pokud někdo nebo něco jejich cyklus násilně nepřeruší.“

„Přesně tak.“

Tojama se poškrábal za uchem.

„Dočetl jsem se, že jsou úhoři nejdražšími rybami na trhu.“

„Ano, to je bezesporu pravda. A poté co byli označeni za ohrožený druh, jejich cena ještě stoupla.“

„V současné době se ta cena snad pohybuje od milionu pěti set jenů za jeden kilogram skleněných úhořů. Podle mých informací se před dvaceti lety platilo ještě jen asi sedm set tisíc za kilogram. Zatímco loni cena za tohle množství dosahovala až ke třem milionům. To je obrovský nárůst, že?“

„A samozřejmě čím méně se jich odloví, tím je jejich cena vyšší,“ přikývla Sára.

„Lukrativní byznys pro nelegální obchod.“

„Ano. Pro černý trh jsou úhoři hotový poklad.“

Tojama přikývl a obrátil list.

„Pracovat s takhle drahou rybou, to musí být velká zodpovědnost, že?“

Sára pokrčila rameny.

„Tak mě napadá,“ pokračoval Tojama, „kde vlastně odbírá úhoře vaše pracoviště?“

Sára se musela zamyslet.

„Přesný název pěstíren vám nepovím,“ řekla potom, „ale myslím, že je to nějaký komerční dodavatel. Od takových je to pak levnější. Každopádně se to určitě dá dohledat. Každá ryba, kterou odkoupíme, musí být evidována ve výkazech. Stát takto kontroluje, k jakému pokusu jsme ji použili. To proto, aby nedocházelo k finančním únikům anebo obohacování se na úkor státních dotací.“

Tojama si to poznamenal. Ke stolu přišla stará paní a dolila oběma vodu do poloprázdných sklenic.

„Dáte si ještě něco?“ zeptala se.

Sára zavrtěla hlavou.

„Já bych si dal ještě jednu kávu,“ usmál se Tojama. Paní přikývla a vydala se zpátky k baru. U stolu se na chvíli rozhostilo ticho.

„Promiňte, že se ptám,“ řekl potom Tojama, „ale zvědavost mi nedá. Odkud je vaše maminka?“

„Z Česka.“

Tojama si to slovo potichu zopakoval, jako kdyby se ho pokoušel umístit na slepou mapu ve své hlavě.

„To je vedle Německa,“ přispěchala mu na pomoc.

„Já vím,“ odpověděl. „Přemýšlel jsem nad tím, jakou tam hovoří řečí.“

„Česky.“

„A vy češtinu ovládáte?“

„Moc ne,“ zavrtěla hlavou. „Dokážu si objednat v restauraci. A při dobré vůli zvládnou zdvořilostní konverzaci. Ale na víc bych si netroufla.“

Tojama chápavě přikývl.

„Takže doma jste mluvili japonsky?“

Sára neodpověděla.

„Nezlobte se,“ řekl Tojama. „Profesní deformace. Předstírejte, že jsem se nezeptal. Nic mi do toho není.“

Sářini rodiče se potkali, když byla matka na půlroční stáži v Tokiu. Vycestovala celkem záhy po otevření hranic. Japonsky samozřejmě nemluvila, ale na střední škole se nějakým zázrakem ocitla ve třídě, kde se jako druhý jazyk vyučovala angličtina, takže měla výhodu. S otcem se seznámili, když studoval druhý ročník na konzervatoři. Byl o dva roky mladší než ona. Po večerech si vydělával hraním na housle v barech a restauracích na Roppongi.

Onoho osudného večera dorazila matka ve svých nejlepších šatech a s blond vlasy vyčesanými do vysokého uzlu na koncert klasické hudby v hotelu Roppongi Stars. Pozval ji tam jakýsi Američan, kterého potkala na brigádě. Nedostala se ovšem ani do druhého patra, když v hotelu vypadl proud a ona uvízla ve výtahu společně s mladým houslistou, ze kterého se měl zakrátko stát Sářin otec.

Zatímco Sářina matka v uzavřeném prostoru výtahu objevila svou klaustrofobii, otec oprášil zapomenutou angličtinu

a po celou dobu se ji pokoušel uklidnit lámanými větami. Na druhý den si domluvili schůzku, která vedla přímo k počertí Sáry Fukuharové a několika dalším letům manželského soužití, během kterého si matka podle vlastních slov nikdy nepřestala připadat jako uvízlá ve výtahu.

Sára se narodila v Tokiu, ale jelikož rodiče nedokázali poplatit vysoké nájmy v tokijských bytech, záhy se nastěhovali do dvoupatrového domu rodiny Fukuharových v Šizuoce. Což nebyla zrovna šťastná volba, neboť dům obývala babička, která matce od prvního dne nemohla přijít na jméno. Netajila se názorem, že matka otce svedla, aby si v Japonsku zajistila dlouhodobý pobyt.

Jako tříletou vzali rodiče Sáru k lékaři s podezřením, není-li nahluchlá, protože na rozdíl od ostatních dětí neopakovala slova, ale mlčela jako zařezaná. Lékař však nedoslýchavost ihned vyloučil. Namísto toho přišel s jiným podezřením.

„Opakuje vaše dítě často rituály?“ vypytaVal se. „Neskládá si hračky pokaždé stejným způsobem? Netrvá na tom, že bude nosit jednu barvu oblečení?“

Otec otázku přetlumočil matce. Ta zavrtěla hlavou.

„A kolika jazyky na ni hovoříte?“

„Třemi.“

„Tak to je jasné. Vaše dítě není ani hluché, ani autistické. Je zmatené. Musíte se rozhodnout, který z těch tří jazyků vypustíte.“

A jelikož žili v Japonsku a společným jazykem byla angličtina, Sára se nikdy pořádně česky nenaučila.

Že se liší od ostatních dětí, si začala uvědomovat v mateřské školce. Dodnes si vybavuje fotografii, která stávala na botníku (a která se během četných stěhování kamsi ztratila). Drží se na ní za ruku s chlapečkem, jehož jméno si už nepamatuje. Zatímco on má vlásy ostříhané podle hrnce a černé jako uhel, její nazlátlé kudrnaté vlasy neposedně

trčí všemi směry. Lišila se. A okolí se brzy přestalo zdráhat dávat jí to najevo.

„Kijoši,“ oslovila matka jednou otce u večeře. „Co v japonštině znamená *baka no gaidžin*?“

„Proč se ptáš?“ zajímal se otec.

„Sára to dneska přitáhla ze školy.“

„Nejsem si jistý, jak to přeložit správně,“ vyhnul se otec odpovědi a po večeři se zavřel s houslemi v obýváku. Matce nezbylo než vytáhnout slovník. Na druhý den našťvaně nakráčela do školy.

„Moje dcera není žádnéj cizák!“

Učitelka zděšeně vytřeštila oči.

„Sára čan ni sonna koto wo itta no wa dare datta no dešóka?“

Matka se rozmrzele vrátila domů a několik dní ze sebe nedokázala setřást intenzivní pocit, že jedinej cizák je tu ona sama.

Postupem času se Fukuharovi odstěhovali z rodinného domu a pronajali si vlastní byt. Matka si tím patrně slibovala, že se zbaví tchyně, se kterou se vztahy za dlouhé měsíce společného soužití ani trochu nezlepšily, spíš naopak. Jenomže ani po přestěhování se matka tchyně nezbavila. Ta totiž neváhala a podnikala k mladým neohlášené návštěvy, aby zkontrolovala, zdali její milovaný syn náhodou nestrádá. Do botníku si uložila vlastní papuče a zjevovala se v nejméně příhodné chvíli, aby vyjádřila hlasité roztrpčení tu nad tím, že matka nerozumí japonsky, tu nad tím, že neumí vařit anebo že špatně žehlí prádlo.

Otce věčné hádky vyčerpávaly, své ženy se ale nikdy otevřeně nezastal. Tenze mezi matkou a babičkou, které se klovaly jako vrány nad pytlek odpadků, se přenášela do všech aspektů rodinného života, a jelikož se každý druhý spor otrěl o Sářinu výchovu, připadala si jako mina, na kterou v jednom

kuse někdo šlape. Nakonec se situace vyhrotila do té míry, že matka zavelela k návratu do Prahy a postavila otce před volbu – buďto pojedeš s námi, nebo se vracíme bez tebe.

Otec rozhodl sítě a po několika týdnech se mu podařilo sehnat přes kontakty z konzervatoře práci v orchestru.

Devítiletá Sára Fukuharová nedokázala pochopit, jak se někdo může vrátit tam, kde nikdy nebyl, a tak zatímco matka v dobré náladě poletovala po bytě a dotyky se navždy loučila s nefunkčním záchodem nebo s posuvnými dveřmi, které nedoléhaly ke zdi, Sáru z vidiny cesty *domů* bolela hlava.

„Mami,“ zkoušela to u večere, „mně se stěhovat nechce.“

„V Praze se ti bude líbit, bonbonku.“

„Jak to tam vypadá?“

„Jako v pohádce.“

„Jako v Disneylandu?“

„Skoro jako v Disneylandu,“ přikývla matka. „Je tam hrad. A kostely. A krásnej most.“

„A moře?“

„Moře ne.“

„A pláže?“

„Ani pláže.“

„Ani přístav?“

Matka netrpělivě zavrtěla hlavou.

„Je tam řeka,“ řekla. „Jmenuje se Vltava.“

Sára byla zvyklá každou sobotu vyrazit s otcem na procházku po pláži, kde donekonečna převracela oblázky a zkoumala, jestli pod některým z nich nespí krab. Pláž byla cítit zatuchlinou, mořskými řasami a solí. Líbily se jí lodě, co se pohupovaly podél přístavního mola, malé bárky i velké čluny, a byla zvyklá vídat muže sežehlé od pasu nahoru sluncem dočerna.

„A kam budu s tátou v Praze chodit obracet kraby?“

„Budete chodit krmit labutě,“ usoudila matka. „A teď jez.“

Bližící se odjezd okořeňovala babička pravidelným spíláním matce, které přešlo ve výhrůžky, že pokud ji její syn nechá samotnou, zemře žalem, a nakonec v hysterické záchvaty

pláče. Nebylo jí to nic platné. Rodina si sbalila kufry a vyrazila na poslední společnou cestu.

Po příjezdu do Česka učinila Sára několik zásadních poznatků. Za prvé Lužiny, kam se přestěhovali, nevypadaly jako Disneyland. Nebyl tu ani hrad, ani krásný most, jenom dlouhé řady paneláků. O nedělích se pod nimi procházely matky s kočárky a vrhaly po Sáře zkoumavé pohledy. Děti na prolézačkách se na ni pitvořily a domnívaly se, že má cosi společného s Vietnamci z večerky u stanice. Připadala si obelhaná a zrazená.

V čem matka nelhala, bylo tvrzení, že má Sára krom japonské babičky ještě babičku českou. Tu, které musela celá léta posílat obrázky. Nová babička byla cítit po framykoinové masti, kterou si mazala ekzém na loktech, a měla tendence Sáru v jednom kuse objímat a mačkat. Sára se nové babičky bála a skoro vůbec jí nerozuměla.

Večer před spaním, když zavřela oči, snila Sára o *druhém domově* v Šizuoe, o slané vůni moře, v létě obohacené o příměs bahna. Snila o zimní mlze, která se povalovala v uličkách rozprsknutých od přístavních hrází až po úpatí věčně zelených, hustě porostlých hor, jejichž kopce se zprudka zvedaly do výšky. Město v jejich snech bylo rovné jako dno pánvičky, na kterou někdo vysypal kostičky lega. Mezi bílými domy se proháněl vítr, v létě dusivě horký, v zimě mrazivý. A vysoko nad tím vším se za jasných dnů tyčila hora Fudži. Její sněhová pokrývka shlížela na svět pod sebou, za soumraku narůžovělá, za úsvitu bledě modrá. Vypadala jako pevnina zavěšená na nebi, jako druhá země nad zemí, jako nádherný omyl přírody.

Otec, který představoval jedinou spojnicí s *druhým domovem*, dělal, co mohl, aby se v panelákovém bytě vyskytoval co možná nejméně. Jediný člověk, se kterým mohla mluvit japonsky, ji nechal samotnou v obležení cizích lidí a matky,

kteřá se rozhodla Sáru na poslední chvíli drastickým způsobem počestit.

Jediná dobrá věc na Česku byl děda Antonín. Celé dny proležel na kanapi, protože nemohl chodit, a mlčky sledoval naučné dokumenty o přírodě. Sára nikdy předtím dědečka neměla, ten z otcovy strany zemřel, než se narodila, a tak netušila, jak skvělá instituce to je.

Životním snem dědy Antonína bylo potápět se u korálových útesů. Což v zemi, která nemá moře, moc nejde. A dělá se to o to hůře, když vám kominíci zakážou cestovat za hranice. Proto děda kominíky nesnášel a v jednom kuse na ně nadával. Sáře se kominíci v obrázkové knižce líbili a nechápala, proč se takhle spikli zrovna proti dědovi.

Po otevření hranic, když kominíci konečně odešli (nebylo moc jasné kam), mohl děda konečně cestovat, jenomže ho začaly trápit všelijaké nemoci a potápění by pro něho bylo moc nebezpečné. A tak se na mořské dno přenášel s pomocí televizních dokumentů.

Ve skříní neměl děda oblečení jako normální lidé, ale videotéku s nahranými pořady. Sára mu podávala kazety podle čísel, která měl zapsaná v sešitě, a celé hodiny spolu sledovali dokumenty o rybách.

„Tohle je žralok, Sárinko. Žralok.“

„Džurarokku,“ zopakovala.

„Výborně. Za chvíli budeš mluvit líp než babička.“

Bylo zvláštní, že ryby si oblíbila až v zemi, která je na ně podstatně chudší než Japonsko. Vysvětlovala si to tím, že lidé zřejmě touží po tom, co zrovna nemají. Anebo jí záběry moře jednoduše připomínaly *druhý domov*.

Když v Praze nastoupila do japonské školy, záhy k velkému překvapení zjistila, že několik jejích nových spolužáků pochází ze smíšených rodin. Většinou se jednalo o děti japonských matek a českých otců, byla tu však i jedna holčička, jejíž maminka

byla Češka. Na první pohled to na ní skoro vůbec nebylo poznat, snad jen že měla o něco světlejší oči, ovšem na rozdíl od Sáry mluvila plynně česky. Netrvalo dlouho a spřátelily se. Sára si zvykla kamarádku navštěvovat, chodily spolu bruslit a jednou je otec vzal dokonce do zoologické zahrady. Ovšem ani ne po půl roce holčička ze dne na den zmizela, neboť se společně s rodiči vrátila do Japonska. Sára byla smutná. Odhodlaně si vyměnily několik dopisů, než se přátelství rozplynulo.

Jakékoli kamarádství se spolužáky se Sáře začalo jevit jako velmi nejistá investice. Navazovala je a zpřetrhávala jako na běžícím pásu podle toho, jak rodiče dětí cestovali sem a tam. O těch, kteří se vrátili *domů* do Japonska, už víckrát neslyšela. Pokaždé po nich zbyla jen podivná prázdnota. A tak se nakonec naučila bránit opakujícím se pocitům ztráty tím, že si jednoduše udržovala odstup. Věnovala se tomu, co ji bavilo, a vztahům ve škole nevěnovala více pozornosti, než bylo nezbytně nutné. Vedla si speciální sešit, do kterého si zapisovala informace o zajímavých rybách, a spolužáci, kterým její podivná záliba neušla, jí brzy začali přezdívat *rybí princezna*. Latinské názvy se jí líbily nejvíce. Třebaže je neuměla správně přečíst, připadaly jí jako tajemná zaklínadla.

„To je had?“ zeptala se Sáry matka, když jednoho dne procházela kolem sešitu s košem prádla.

„Ne,“ zavrtěla hlavou, „to je muraena helena. Je to mořská ryba. Táta říkal, že se na ni půjdeme podívat do akvária, až se vrátíme do Japonska. Těšíš se?“

Matka neodpověděla. Když Sára zvedla hlavu, spatřila, že se jí lesknou oči. Ihned si uvědomila, že řekla něco nevhodného, něco, co matku rozesmutnilo, jenomže nebyla schopná rozklíčovat co.

„Ty nemáš ráda akvária?“

„To víš, že mám.“

Půl roku nato se rodiče rozvedli. Matka se přiznala, že se už přes rok stýká s jistým panem Dvořákem. Otec nevypadal, že

by ho to trápilo. Naopak se zdálo, že se mu ohromně ulevilo. Otázkou zůstávalo, co se Sárrou. Bylo jí skoro třináct, česky téměř nemluvila, a jelikož škola pro japonské děti končila posledním ročníkem nižší střední, nabízela se možnost dát ji na školu pro anglicky hovořící studenty, anebo odeslat s otcem zpět do Japonska.

„Měla by zůstat s tebou,“ tvrdil otec. „Dostává se do věku, kdy je pro ni matka důležitější.“

„Kdybychom ji dali do české školy, jak jsem chtěla já, mohla tu zůstat,“ oponovala matka. „Ale takhle je to naprosto nereálné. Anglické lyceum si nemůžeme dovolit.“

„Nevede ten tvůj nějakou firmu? Co kdyby tě trochu podpořil?“

Jenomže panu Dvořákovi se představa, že bude živit cizí dítě, přičila asi podobně, jako Sáře myšlenka, že bude domácnost sdílet s cizím chlapem. Obligátní otázka, s kým si přeje zůstat, tak nakonec vůbec nepřišla na přetřes.

Když s otcem letěli nad Sibiří a krajina se pod nimi měnila ze zelené v modrou a z modré na hnědou, jako kdyby si poprvé uvědomila, jak strašně daleko od sebe obě země jsou. Mít dva domovy bylo k vzteku. Připadala si, jako by uvízla na půl cesty mezi nimi.

V domě japonské babičky v Šizuoce položil otec na zem zavazadla, zul si boty a prošel tmavou chodbou tam, odkud sem doléhala televize. Sára ho opatrně následovala. Vdechovala přitom zvláštní, nasládlou vůni, která byla podivně známá a zároveň cizí. Vůně rýže stoupající ve sloupci páry z rýžovače v kuchyni, vůně sušených rybiček a vařené řasy kombu z vývaru na sporáku, vůně borovicového osvěžovače vzduchu linoucí se škvírou pod dveřmi z toalety, kožená vůně kabátů ze skříně.

„Myslela jsem, že přijedeš bez ní,“ bylo první, co babička řekla otci, když spatřila Sárrou ve dveřích.

Otec neodpověděl.

„Takhle se znovu neoženíš. Rozvedeného, a ještě s dítětem na krku, si tě žádná nevezme.“

Bylo více než jasné, že Sára v domě není vítaná. Podobně jako letní vedra, vlezlá zima nebo červotoč v trámech. Byla něčím, s čím babička nemohla bojovat, ale také se s tím nehodlala smířit.

Když jí bylo čtrnáct, dva policisté ji přistihli, jak večer v parku za nádražím kope vzteky do stromu. Jeden z nich trval na tom, že chce vidět kartu rezidenta.

„Já jsem Japonka,“ vrtěla Sára hlavou. „Žádnou takovou kartu nemám.“

Policista ji vůbec neposlouchal.

„Jestli nemáš kartu rezidenta, půjdeme na stanici.“

Ani školní průkazka, ani karta do knihovny ho nepřesvědčily o tom, že Sára není podvratný živel, který nemá v Japonsku bez karty rezidenta co pohledávat.

„Tohle je diskriminace,“ mručela, když ji na stanici posadil na lavici.

„Komu mám zavolat, aby potvrdil tvou totožnost?“

„Můžete zavolat do školy,“ řekla.

Nakonec ji vysvobodil učitel biologie.

„Slečno Fukuharová?“ strčil hlavu do dveří, „co jste provedla?“

„Nic,“ pokrčila rameny.

Když učitel potvrdil policistovi, že Sára nelže a je doopravdy Japonka (respektive to má napsané v pase), dostala přednášku o tom, jak se mají chovat mladé dívky, a potom ji konečně pustili. Učitel pak celou cestu na nádraží vrtěl hlavou.

„Proč proboha kopete po večerech v parku do stromů? To nemáte lepší věci na práci?“

Neodpověděla. Cožpak mělo smysl vysvětlovat, že se jí ve škole nedaří zapadnout do kolektivu? Spolužačky ve třídě si od ní udržovaly odstup. Jak skončilo vyučování, vydaly se ve švitořících skupinkách směrem k nádraží, a když se k nim

pokusila připojit, naráz zmlkly. Pokud už ji nějaká z nich oslovila, většinou chtěla pomoci s angličtinou. Kopat v parku do stromu se jí zdálo jako přiměřený způsob, jak dát průchod svému vzteku.

„Nechcete se přihlásit do biologického kroužku?“ zeptal se učitel. „Slyšel jsem, že se zajímáte o ryby.“

„Je pravda, že dnes už umíme úhoře rozmnožit laboratorně?“ pokračoval Tojama ve vyptávání, když před Sárrou přistála druhá káva.

„Ano,“ přikývla, „ale bohužel to nedokážeme dostatečně efektivně.“

„Co to znamená?“

„Že by produkce uměle vyvedených úhořů ani zdaleka nepokryla masovou poptávku konzumentů. Protože je to stále velmi náročný proces, jak po technické, tak po časové stránce. A také extrémně drahý. Třebaže se jej snažíme zefektivnit a zlevnit, zatím nejsme ve fázi, kdy bychom s umělým množením mohli začít v nějakém větším měřítku.“

„Proč je vůbec úhoř na množení tak náročný? Chápu, že to nějak souvisí s jeho stěhovavostí, ale není mi přesně jasné, proč by se nemohl vytříit ve slané vodě v nádrži?“

„No to proto, že v té nádrži pohlavně nedospěje. Ve volné přírodě dospívá během několikasetkilometrové cesty oceánem do oblasti Mariánského příkopu, kterou prostě v laboratorních podmínkách nedokážeme jednoduše nasimulovat. Proto se úhoři v sádkách nemohou rozmnožit přirozeně. Abychom vyvedli druhou generaci úhořů držených v zajetí, musíme jim vpichovat pohlavní a růstové hormony. Což by samozřejmě běžný pěstitel dělal jen obtížně.“

Tojama jen přikývl.

„Navíc počet vajíček, ze kterých jsme schopni odchovat dospělé, je velice malý. Ani produkce spermatu u úhořů přivezených k pohlavní dospělosti v umělých podmínkách není tak

vysoká, jaká by byla v přírodě. Za současných podmínek proto nevyprodukujeme tolik larev, kolik bychom potřebovali.“

Tojama se zamyslel.

„Kolik tedy z jedné dávky vajíček vyvedete dospělých úhořů?“

„Asi pět procent. Zbylých devadesát pět procent pojde.“

„To je opravdu hodně.“

„Navíc se úhoři vyvíjí velmi pomalu a namnožit je tak trvá asi třikrát déle než ostatní ryby.“

Tojama si poznamenal.

„A co by tedy bylo zapotřebí pro zkvalitnění laboratorního rozmnožování?“ zeptal se potom.

„Více peněz,“ zasmála se. „Jako se vším. Výzkum je podfinancovaný. Minimálně na našem pracovišti, ale nemyslím si, že jen u nás. Spousta peněz, které měly přijít do laboratoří, nakonec odtekla na opravy po loňských deštích. Namísto výzkumu teď peníze míří na bariéry, vlnolamy a zpevňování hrází. Což je o to více k vzteku, že nadměrné úpravy koryt jen komplikují rozmnožování stěhovavých ryb, které nedokážou překážky v podobě hrází překonat.“

Tojama se zamračil.

„Setkal jsem se s názorem, že vláda lije beton, kde jen může, hlavně aby to vypadalo, že podniká preventivní opatření. Nehledě na to, že to přírodě škodí a z dlouhodobého hlediska to situaci na vodních tocích jen zhoršuje.“

„Je pravda, že do betonových struh se voda jen těžko vsakuje, jako by se dělo, pokud by se jí ponechalo trochu prostoru vylévat se do krajiny. A to ani nemluvím o tom, co tyhle úpravy dělají se zásobami podzemní vody. Je mi ovšem jasné, že podobné úvahy v době, kdy tisíce rodin přišly o střechu nad hlavou vlivem povodní, nechce nikdo slyšet.“

Tojama si povzdechl.

„Vraťme se k úhořům,“ řekl. „Můžete mi prozradit, na co se teď zaměřujete ve vaší laboratoři?“

Sára zaváhala.

„Myslím obecně. Co je tedy prioritou?“

„Aby samice produkovaly více kvalitních vajíček a samci lepší sperma. V druhé řadě je třeba vypílat z vylíhnutých vajíček více silných larev, které přežijí proces dospívání. Jde to ale velmi pomalu.“

„Takže během příštích let se laboratorně rozmnožených úhořů na talíři nedočkáme?“

„Myslím, že ne,“ odpověděla Sára. „Všichni úhoři, které dneska konzumujeme, pochází z volné přírody, ať už se jedná o ulovené dospělé, nebo jedince vypíplané v kádích. A v příštích letech se to s největší pravděpodobností nezmění.“

„Myslíte, že japonský úhoř jako druh doopravdy vymře?“

Sára pokrčila rameny.

„Děláme, co můžeme, aby ne,“ řekla. „Ale upřímně řečeno, asi bychom k tomu potřebovali ještě nějaký zázrak.“

„Ale tak ve vědě se zázraky občas dějí, nebo ne?“

Třebaže Tojama slíbil, že Sářino jméno v článku neotiskne, buďto na svůj slib zapomněl, nebo mu jeho dodržení nepřípadalo důležité, skvělo se Sářino jméno v textu v celé své kráse i s doplněním *nadějná mladá vědkyně z Ústavu pro výzkum mořských organismů*. A co hůře, kromě obecných informací o úhořích vyrukoval Tojama s informacemi o rybářích angažovaných v černém rybolovu a sádkách, které zkupují potěr bez ohledu na jeho původ. V této společnosti se výzkumná skupina profesora Ójamy, odebírající úhoře od velkododavatelů, vyjíkala v obzvlášť nepříznivém světle, což samozřejmě neušlo Kobajašihovi pozornosti.

Už jen fakt, že podala rozhovor sotva dva měsíce po přijetí, třebaže ji upozorňovali, že se to nesmí, rozpálila Kobajašihovi doběla. Ovšem fakt, že Tojama spojil těžce podfinancovanou skupinu, která se zoufale pokouší přežít na sponzorských darech, se zločinem, způsobilo v laboratoři poprask.

„Máte snad pocit, že si můžeme dovolit takovouhle reklamu?“ rozčiloval se Kobajaši a Sára se marně bránila, že

přece nemohla vědět, co všechno Tojama do svého článku napíše.

„Nic si z toho nedělej,“ chlácholil ji kolega Sawada, když se hroutila ve skladu se zkumavkami, „to zase utichne, neboj. Vždyť jsi doopravdy nic tak zásadního neprozradila. Staříci jsou holt přecitlivělí. Mají vztek, že jsi je přeskočila, jsou to přeci jen egoisti, všichni do jednoho.“

„Jestli se mi ten hajzl Tojama dostane do ruky,“ vrčela, „vrazím mu skalpel mezi oči!“

„Dej si o víkendu voraz. Zajdi si třeba s kamarády do kina. Anebo na drink. Uvidíš, že se ti uleví.“

A tak strávila noc s prvním klukem, který jí na parketu padl do oka. Jenomže nemá pocit, že by se jí dvakrát ulevilo.

Když před několika měsíci obstála u přijímacího pohovoru do Ústavu pro výzkum mořských organismů, byla Sára rozhodnutá dostat ze sebe to nejlepší, aby profesoru Ójmovi dokázala, že jejím přijetím nepochybil. Děkala všechno do puntíku podle manuálu. Každý den chodila dokonale na čas, týden co týden zůstávala v laboratoři po kolezích a připravovala roztoky a sloučeniny nutné pro nejrůznější experimenty. O ryby v kádích se starala dokonale, každý den několikrát kontrolovala kvalitu a teplotu vody, a aniž by ji o to kdokoli požádal, doplňovala pravidelně zásoby kávy ve společenské místnosti. Všemohně se snažila, aby nezavdala sebemenší důvod pro pochyby, bylo-li její přijetí správnou volbou. A doteď to vypadalo, že jsou s ní všichni spokojeni.

Než se v akvaristice pana Nakadžimy objevil Hideki Tojama a celá její vydřená reputace se rozbila jak Petriho miska vržená proti zdi.

×

Sára stojí před zrcadlem v koupelně love hotelu v šibujské Dógenzace. Podlaha studí do chodidel. Z otevřeného okna nad vanou doléhá dovnitř hudba z ulice, poslední záchvěvy páteční noci.

V koupelně voní jahodové mýdlo. Zrcadlo nad umyvadlem odráží Sářin nevyspalý obličej. Místností se vznáší pára. Mokré vlasy Sáru šimrají. Zbytky nesmyté řasenky vykreslují pod očima tmavé šmouhy. Nabere do dlaně mýdlo a pořádně si oči umyje. Když z nich sundá nános líčení, vypadají menší. A Sára starší. S každým dnem, který stráví v laboratoři, se její kruhy pod očima o něco prohloubí.

Když byla malá, často se během jízdy v autě pozorovala ve zpětném zrcátku. Snažila se přijít na to, komu z rodičů je podobná. Když se na sedadle povytáhla trochu výše, v zrcátku se objevily otcovy úzké tmavé oči skryté pod hustým obočím. Tvář, ve které se téměř ztrácel nos. Zato ten matčin by se přehlédnout nedal a matka se kvůli tomu v jednom kuse trápila.

„Nevadilo by mi, že je velký, kdyby aspoň nebyl tak křivý.“

Sára zdědila po obou to horší. Mohla být krásná míšenka s modrýma očima a rovnými černými vlasy, štíhlá a drobná, jako ta modelka, co na ni poslední dobou zírá z reklamních plakátů na kosmetické přípravky ve vagonech vlaků. Místo toho zdědila matčin veliký nos a otcovy zapadlé oči. Špinavě blond vlasy se jí krotí tak moc, že věčně vypadají neučesané. Geny rodičů jako kdyby se nedokázaly domluvit, svedly o výslednou podobu Sáry Fukuharové krvavou bitvu, která skončila neuspokojivou dohodou.

Prohrábne košíček na polici. Je plný věcí na jedno použití. Žiletka, dva kartáčky na zuby, dvě miniaturní pasty s příchutí máty, dvě mýdla, tubička se šamponem, zubní nit. Vymáčkne obsah pasty na kartáček a strčí si ho do pusy. Nahé ženě v zrcadle se při čištění zubů třesou prsa, nepoměrně velká k jinak útlému tělu. Když se oblékne a vrátí do pokoje, postel je prázdná. Zatímco se sprchovala, kluk odešel domů.

Alespoň jsme si ušetřili trapnou ranní konverzaci, pomyslí si a sebere ze země tašku a ponožky.

Jenomže kluk tu pořád je. Sedí na židli v předsínce a zavazuje si tkaničky u bot. Zůstanou na sebe zírat.

„Going home?“ zvedne se kluk a poškrábe se za uchem.
„Are you hungry?“

Sáře zakručí v břiše.

V McDonaldu se lidé pokouší zachránit žaludky na vodě hamburgery a něčím, co si troufale říká kuřecí nugety. Sára má před sebou rozpitou kávu, kluk tác se dvěma hamburgery a Coca-Colou. Představa snídaně v McDonaldu zrovna nespíňuje Sářiny požadavky na ideální start dne, jelikož ale kluk trval na tom, že ji pozve, objednala si nejmenší a nejlevnější zlo – kávu a muffin s vajíčkem.

Ranní Šibuja se za oknem probírá k životu. Několik metařů likviduje zbytky předchozí noci ulpělé na okrajích chodníků. Podél zdí se plouží poslední opilci na první ranní spoje. Dva zamračení turisté hledají cosi v mobilu, ale zřejmě nemohou chytit wifi. V zatuhlém oparu mezi nimi bloudí cizí myšlenky, které tu jejich majitelé včera zapomněli a už se pro ně nikdy nevrátí.

Nad domy se vyhoupne slunce a zalije okna zlatavým světlem. Sára si uvědomí, že je to po týdnu poprvé, co ráno neprší. V poslední době se televizní reportéři tvářili u zprávy den ode dne mrzutěji. Od loňských záplav se celá země bojí sesuvů půdy. Opravné práce jsou v plném proudu, mnoho lidí bydlí jen provizorně, a pokud by se řeky opět vylily z koryt, zasáhlo by to morálku a disciplínu obyvatel, ale hlavně státní pokladnu.

„Everything okay?“ zeptá se kluk. V denním světle vypadá jinak než v neonové záři baru. Možná za to může fakt, že byla Sára v noci opilá, na parketu jí připadal starší, a tak nějak tajemnější. Teď vypadá sotva na čtyřiaadvacet. Určitě je mladší než ona. Vlasy má ostříhané nakrátko a na levém zápěstí navlečený korálkový náramek.

„Yeah,“ usměje se na něho. „Everything's fine.“

„Really?“ zapochybuje kluk.

Fukuharová, uvědomujete si, že jste jenom jedním článkem řetězce v naší laboratoři? vzpomene si na zlý sen, který

se jí v noci zdál, *napište si to třeba na zrcadlo, hlavně at' to nezapomenete.*

„Yeah, really,“ zalže.

Děsivé, jaká malichernost dokáže během jednoho dne zlikvidovat člověku reputaci. Sára vůbec nechápe, proč Tojamu rovnou neodmítla. Jak málo mu stačilo, aby ji přemluvil. Vyzařovalo z něj snad něco, čemu nedokázala odolat? Anebo na ni měla vliv zmínka o Juce? Nedokáže to objektivně zhodnotit. Na každý pád se nechala lapit jako ryba do sítě.

„Co vlastně děláš v Japonsku?“ zeptá se kluka, aby zaplašila myšlenky na Tojamu.

„Učím,“ odpoví kluk. „Tanec. V jednom studiu na Nakameguro. Hned naproti nádraží.“

Sára přikývne. Tím se vysvětluje, proč mu to včera tolik šlo.

„A ty?“ zeptá se kluk. „Co děláš?“

„Množím úhoře.“

„To je teda divný zaměstnání,“ zasměje se kluk.

„To jo.“

„Stav se někdy u nás ve studiu,“ řekne kluk. „Naučím tě nějaký pohyby.“

„Uvidíme,“ řekne Sára. Nehledá přítele. Ani kamaráda na sex. Známosti na jednu noc mají zůstat na jednu noc. „Bydlím v Jokohamě. Asi nebudu mít čas.“

„Jasně,“ řekne kluk a zmačká obal od hamburgeru. „Jak budeš chtít.“

Když vyjdou ven, má Sára doslova pocit, že se vyměnily dny. Zmizeli potácející se opilci a nahradili je vyžehlení úředníci a slušivě oblečené sekretářky. Unavená Sára a upocení kluk jsou poslední připomínkou včerejšího dne.

„Už půjdu,“ řekne Sára.

„Okay.“

„A díky.“

„Taky díky.“

„Myslela jsem za snídani.“

Kluk se zasměje. Přejede si rukou po krku.

„No jasně. Nemáš zač.“

Kolem projde několik mužů v obleku. Spěchají na vlak. Ve vzduchu je cítit kouř z výfuků aut a pražená káva. Dneska bude horko.

Sára zvedne ruku, zamává a otočí se směrem k nádraží. Nestačí však ujít ani pár kroků, když ji kluk chytí za paži.

Ale ne, pomyslí si. Teď si řekne o číslo.

Ale kdepak.

„Jak se jmenuješ?“ zeptá se kluk. „Zapomněl jsem to.“

Sáře přijde zvláštní, že se zajímá o její jméno, když už je po všem. Probleskne jí hlavou, jestli si nemá nějaké vymyslet, jenomže pak si řekne, nač to komplikovat, když už se beztak nikdy neuvidí.

„Sára,“ řekne.

„Sarah,“ zopakuje kluk a pokývá hlavou.

„A ty?“

„El.“

„Ráda jsem tě poznala.“

„Já tebe taky.“

Potom se vydají každý jiným směrem. On kamsi mezi domy a ona na linku do Jokohamy.

kapitola druhá

Juka leží ve svém pokoji, u hlavy elektrický ohřívač, přikrytá třemi dekami. V místnosti je tma. Závěsy jsou zatažené, ale zvenku prosvítá měkké bleděmodré světlo. Sněží. Nemusí se ani přesvědčovat, ví to. Poslední týden sněží v jednom kuse. Zahrada je pod závěsemi, jindy ostře zelená pole zbledla, tmavě fialové hory na obzoru zmizely v šedivém oparu těžkých mraků. Veliké, nadýchané vločky se kupí na střeše a z okapu visí rampouchy. Vzduch je řídký a zebe.

„... nemůžeš... pořád tajit,“ zaslechne babiččin hlas, „... jednou to... stejně...“

Dnešní den poznamenala zvláštní událost. Něco, kvůli čemu Juka nemůže spát. Pořád dokola si scénu přehrává v hlavě, zkoumá ji ze všech úhlů a pokouší se přijít na to, co se vlastně stalo.

Zrovna se s matkou vracely z gymnastiky. Juka trénuje třikrát týdně, když nechodí na večerní doučování. Do tělocvičny ji vozí matka hned po škole, a když docvičí, zase ji naloží a odveze domů.

Dnes je cestou k autu oslovila úplně cizí paní. Ne o moc starší než matka. Měla pestrobarevný kabát a podivné boty, které ve sněhu zanechávaly otisky připomínající stopy divoké zvěře.

„To je náhoda!“ zamávala na ně přes parkoviště. „To je let, co jsme se neviděly!“

Matka se zastavila a zatvářila se ostražitě.

„Úplně jsem zapoměla, jak hrozně moc tady sněží,“ pokračovala žena. „Takové závěje! To v Tokiu vůbec není.“

„Copak děláš v Aomori?“ vypadlo konečně z matky.

„Přijela jsem na návštěvu,“ pokračovala žena. Pak se podívala na Juku. „Čtyři roky! A ty ses skoro nezměnila. Jako kdybys vůbec nerostla. Pořád děláš gymnastiku?“

Juka plaše sklopila pohled. Cizí paní si nepamatovala, ale neodpovědět jí připadalo nezdvořilé, tak jenom mlčky přikývla.

„Ty si na mě nepamatuješ?“ namířila na sebe žena prst. „Já jsem přece teta z lázní!“

Juka nejistě zvedla pohled od svých bot.

„Pověz, Juki,“ pokračovala žena, „do které chodíš třídy?“

„Do první,“ odpověděla Juka. Jak to dořekla, ženě se ve tváři usídlil podivně zmatený výraz. Než ale stihla cokoliv říct, matka Juku chytila za ruku.

„Budeme muset jít,“ řekla.

Žena se zatvářila, jako když kousne do citronu.

„No jistě,“ přikývla, „samozřejmě vás nebudu zdržovat.“

„Kdo to byl, mami?“ zajímala se Juka, když nasedly do auta a vyjely po úzké silnici domů.

„Nikdo důležitý. Jedna známá.“

Divná známá, pomyslela si Juka. Hrnula se ke mně, třebaže jsem ji nikdy neviděla, a ještě mi popletla jméno.

Teď leží ve svém dětském pokoji a natahuje uši, aby k ní dolehlo co možná nejvíce z hovoru mezi babičkou a matkou v kuchyni. Představuje si, jaké by to bylo, kdyby se nejmenovala Juka, ale Juki. Juki jako sníh.

Opatrně odhrne přikrývku a otevře dveře. Do pokoje se ihned nahrne zima z chodby. Podlaha na chodbě bodavě studí do bosých nohou.

„... vždyť to děláte jenom horší...“ slyší babičku, „... lidi jsou zmatení, myslí si o nás, že jsme blázni...“

Opatrně nakoukne do kuchyně. Matka sedí na židli u velkých plechových kamen. Babička se opírá o ledničku.

„... nemůžeš to pořád popírat,“ pokračuje babička směrem k matce, „a tvářit se, že se to nikdy nestalo. Chápu, že jsi nešťastná. Je to tragédie, která nikdy nepřebolí. Ale jednou se k tomu musíte postavit čelem!“

Matka vstane.

„Nechci se o tom bavit,“ řekne. „Jdu spát.“

„A jak k tomu přijde Juka?“ pokračuje babička. „Copak si nezaslouží vědět pravdu?“

Jakmile zaslechne svoje jméno, trhne sebou a zavadí o demižon s nakládanou zeleninou, který babička přinesla

z kůlny. Skleněná nádoba ze zřítí na zem a rozprskne se po ní.

„Juko!“ vykřikne matka. „Okamžitě spát!“

Juka se otočí a rozeběhne se temnou chodbou do svého pokoje. Prudce za sebou zavře dveře. Hlasitě oddechuje. Uvědomuje si, že se právě stala svědkem něčeho důležitého. Jenom ještě neví čeho. Uprostřed pokoje nad jejím futonem stojí cizí holčička. Když k ní natáhne ruku, rozprskne se do všech stran jako hozený sníh.

Venku zakráká havran. Krátce a pronikavě. Jednou. Dvakrát. Juka Suzukiová se neklidně zavrtí v posteli. Otevře oči. Celou noc nemohla spát, a když se jí to konečně podařilo, navštíví ji taková noční můra. Záclonou se do pokoje derou první sluneční paprsky. V modru kolem se rýsuje noční stolek z černého lakovaného dřeva a na něm stříbrný budík. Designový kousek. Sluneční paprsky jsou mdlé. Musí se prodírat deštěm. Modré zdi působí temně. *Ložnice by měla navodit pocity klidu*, vybaví si článek z časopisu, který jí doporučila matka. Měla zvolit jinou barvu. Třeba žlutou. Nepřipadala by si potom tolik jako v kobce.

Večer snedla přesně tolik prášků na bolest, kolik je povolená denní dávka, a k tomu ještě dva navíc. Stejně to nepomohlo. Noha bolet nepřestala. To to vlhko. Poslední týden bez přestání prší a zlomené kosti, třebaže jsou dávno zahojené, bolí víc než jindy.

V ložnici je naprosté ticho. Jen nad postelí sotva slyšitelně bzučí klimatizace. Déšť vytrvale buší do parapetu. Kapky se odráží od listů živého plotu, cinkají o plechový zahradní nábytek, ťukají do okenní tabulky, crčí z okapové roury a klokotají v kanálu před brankou. Z kuchyně k ní dolehne cvaknutí rychlovarné konvice. Následuje ho přidušené zakašláni. Potom kroky. Tlumená rána. Zakopl o gauč, pomyslí si.

Kolik je hodin? Natáhne se po budíku. Ručičky ukazují pár minut po půl šesté ráno. Pomalu se posadí. Odhrne peřinu. Koleno má viditelně nateklé. Několikrát si po něm přeje rukou. Je horké na dotek. Jen jizvy, které se táhnou po obou stranách stehna, přes koleno až ke kotníku, jsou studené. Působí mrtvě. Když na ně sáhne, vůbec dotyk prstů necítí. Jako by je pokrýval igelit.

Spustí nohy na zem. Prsty se zaboří do chlupatého koberce. Sáhne po berli opřené o noční stolek. Pohledem přitom zavádí o svatební fotku. Přepadne ji chuť srazit ji na zem.

Před měsícem to bylo šest let, co se Juka Suzukiová vdala. Na fotografii se nejistě usmívá, v obličejí nepřírozně bledá. Nemohla za to jenom líčidla. Toho dne si od rána připadala slabá, jako nějaká hlubokomořská ryba, kterou mořský proud příliš rychle vynesl na hladinu. Nejistě vrávorala ve dřevěných sandálech, a když jí během focení sebrali hůl, jediné, na co se dokázala soustředit, bylo udržet se na nohou.

„Zatím se opřete o manžela,“ radil jí fotograf, zatímco měnil objektivy. Zvedla hlavu a podívala se na muže vedle sebe. Před svatbou ho viděla čtyřikrát. Možná pětkrát. Opřít se o něho? Copak to šlo? Ostýchala se vůbec se ho dotknout. Právě absolvovaný svatební ceremoniál nic nezměnil na tom, že pro ni byl Masato Suzuki cizí člověk. To už se rovnou mohla opřít o některého z přihlížejících turistů.

Zatímco si fotograf šteloval vybavení, stála na jedné noze a měla pocit, jako kdyby jí do pravého kolene někdo vrazil nůž. Když jí hůl vrátili a ona udělala krok směrem k autu, málem se zřítíla k zemi. Masato po ní chňapnul a narovnal ji, jako když prodavač v obchodě s oblečením rovná kácející se figurínu.

Vezme fotografii do ruky. Uvědomuje si, jak absurdně vedle sebe vypadají. Ona zkroucená jako větev bonsaje, on vzpřímený, s bradou zvednutou, skoro jako by se každou chvilku chystal fotografovi zasalutovat.

Masata Suzukiho představil Juce otec, když jí bylo dvacet čtyři let. Seznámil se s ním na jakémsi benefičním večírku a solidně vyhlížející svobodný třicátník, který zrovna nastoupil na první oddělení prefekturní policie, mu ihned padl do oka. Nadřazení se o Jučině nastávajícím manželovi vyjadřovali jako o nadějném detektivovi a zodpovědném, tichém člověku, který má před sebou velkou kariéru.

Juka už v té době dokončila bakaláře, živila se jako korektorka na volné noze. Ne a ne zavadit o muže, který by o ni projevil zájem. Na vysoké jí většina spolužáků přezdívala *trojnožka*. Zbytek k ní byl galantní a milý, ale netvářil se, že by si s ní chtěl cokoliv začít. Po škole zůstala zahrabaná doma ve slovnících a haldách rukopisů určených ke kontrole, takže ani neměla kdy a jak se s nějakým potenciálním partnerem seznámit. Přesto nechtěla skončit sama a toužila po rodině. A když rodiče navrhli, jestli by se nechtěla seznámit s panem Suzukim, který také hodně pracuje a její handicap mu ani v nejmenším nevadí, svitla jí naděje a opatrně souhlasila.

Masato nebyl nejkrásnější muž, kterého kdy v životě potkala. Ale nebyl ani ošklivý. Tvář mu sice zdobily drobné jizvičky po akné, ale nikterak ho nehyzdily. Naopak mu dodávaly zvláštní charisma. Vlasy měl ostříhané podle předpisu a působil čistě a udržovaně. Juka věděla, že si nemůže dvakrát vybírat, a jelikož ji nijak zásadně neodpuzoval, souhlasila, že si ho vezme.

Jediné, co ji trochu trápilo, byla jeho zamlklost. Veškerou konverzaci musela iniciovat ona. Na její otázky odpovídal bez zaváhání, pravdivě a kolikrát i poměrně obsírně, ale sám se nezeptal nikdy na nic. Připadalo jí neuvěřitelné, že by se jí o šest let starší muž ostýchal, ale vypadalo to tak. Asi se na něm podepisují každodenní výsledky, usoudila nakonec. Věčné potýkání se s podezřelými z něj vysává sílu k normální konverzaci.

Neodvažovala se ho zeptat, proč si vybral ji. Jako by měla strach, že když ho konfrontuje, změní své rozhodnutí a vídina svatby se rozplyne.

Svatební obřad jako takový jí vůbec nebyl po chuti. Stačilo podepsat papíry a odnést je na radnici. Jako to ročně udělají stovky párů. Ale to ne. Kdepak. To by Jučina matka nepřežila. V momentě, kdy Juka na nabídku sňatku kývla, proměnila se v běsnící poletuchu a veškerou svou existenci vrhla do příprav svatby tak honosné, aby na ni pokud možno nikdo nikdy nezapomněl. Juka se pokoušela protestovat, ale bylo to jako mluvit do zdi. Obřad se přeci nekoná kvůli tobě, pravila matka, obřad se koná kvůli rodině. A Masatovi rodiče kvůli němu přijedou až z Kjúšú! Koukej se chovat, jak se od nevěsty očekává.

Masatovi rodiče o Jučině *indispozici* nevěděli. Když ji spatřili, na tvářích se jim nejprve usadily strnulé výrazy strojené zdvořilosti. Nedovolili si optat se, kde ke svým zraněním přišla, ale z jejich pohledů směrem k Masatovi bylo vidět, že si nejsou jistí, myslí-li to jejich syn opravdu vážně. Juka je chápala. Masato Suzuki si mohl vybrat jakoukoli jinou nevěstu, a on před ně postaví pochroumanou slabotinu o berlích. Celý svatební obřad cítila, jak se jí do zad propalují pátravé pohledy. Nevyřčenou otázku formulovalo s vražednou přesností až jakési dítě z přihlížejících, které vykřiklo: „Co se té nevěstě stalo?“

A jeho matka neváhala pohotově odpovědět: „Asi se nerozhlédla na přechodu.“

Postaví se a vyrazí do kuchyně. Nejdřív hůl, pravá noha, nadzvednout se, levá noha, zhoupnout. Raz, dva, tři. Po pár krocích je jasné, že dneska se jí bude chodit špatně.

Musíte rehabilitovat, nabádá ji doktor, ale to se snadno řekne a hůře dělá, když vás celé tělo bolí. Ani plavání Juce dvakrát nevyhovuje. Věčně ji chytá křeč, až má strach, že se utopí. Naposledy ji tahali z bazénu jako leklou rybu. Vedle dokonale vysportovaného těla plavčíka si připadala jako hromádka zlámaných sirek.

Svého času si libovala v procházkách do parku. Posadila se nedaleko dětského hřiště a sledovala, jak výskající děti staví hrady z písku anebo skáčou přes švihadlo. S třícítkou na krku si ale mezi prolézačkami začala připadat nepatřičně. Jako podezřelá tetka, která sama nemá děti, a tak chodí okukovat ty ostatních žen. Podobně jako se alkoholik ochomýtlá kolem vinotéky. A tak i tuhle činnost omezila na minimum.

Zrovna když vstoupí do obývacího pokoje, zaslechne prásknutí dveří na zahradu. Masato odešel do práce. Beze slova. *To, aby mě nerušil*, ušklíbne se v duchu. Tuhle frázi totiž manžel v poslední době opakuje často. Proč jsi mi nezavolaal? To abych tě nerušil. Proč jsi nešel spát do ložnice? To abych tě nerušil.

Obývací pokoj je prostorný, s velkým gaučem a plazmovou televizí zavěšenou na zdi. Přes opěradlo pohovky je přehozená vzorně složená deka. Přišel v noci, přespal v obývacímu, sebral vyžehlenou košili a spodní prádlo, které mu Juka každý den nachystá na křeslo, a zmizel. Zaslechne, jak před domem nastartovalo auto.

Projde kolem jídelního stolu, který je zaházený hromadou knih. Encyklopedie, knihy vypůjčené z knihovny, atlas hub a rostlin, odborné publikace o stárnutí japonské populace, noviny a sbírka básní a esejů Kitamury Tókokua, kterého Juce vychvaloval kolega z redakce.

„Chtěla bych se s tebou o něčem poradit,“ zkusila to loni, zrovna když v televizi vysílali reportáž o povodních v Kansai a Masato ležel s chřipkou. Přípravovala se na ten rozhovor dlouho, ale nikdy nebyl správný čas. „Cítím, že bych se svým životem měla něco dělat.“

„Kurzy ikebany už tě nebaví?“

„Na ty přece už nechodím,“ usmála se. „Vždyť jsem ti říkala, že mi to vůbec nešlo.“

Na kurzy ikebany se Juka přihlásila asi po dvou letech manželství. Dala tehdy na doporučení lékařů, kteří se domnívali, že je v přílišném stresu, a přestala přijímat nové zakázky na korektury. Následkem toho se ocitla bez práce.

Hektické dny před uzávěrkami nahradily nekonečně dlouhé hodiny strávené v osamění před televizí nebo s knížkou. Přečetla téměř všechny romány od Agathy Christie (které Masato považoval za ztrátu času), chvíli se bavila zvelebováním domácnosti (uštrikovala dva přehozy na křeslo), ale zmocňovala se jí čím dál tím větší nuda. Nakonec došla k závěru, že potřebuje lidský kontakt.

„A nechceš s námi chodit na ikebanu?“ navrhla matka.

Zapichování suchých kyttek a zlámaných větví do aranžovací hmoty sice nebylo zrovna to, co si Juka představovala pod pojmem zábava, jelikož však byla ve fázi, kdy je člověku milejší jakákoli společnost než společnost televize, pletacích jehlic, kávovaru a uklízečky, co chodí jednou týdně vytřít, nakonec souhlasila.

„Soustředte se na svůj vnitřní klid,“ nabádala ji vedoucí kurzu, „a umístěte tuto větévku tak, aby vyjadřovala vaši vnitřní harmonii.“

Juka vzala větev a zapíchla ji do květináče.

„Takhle vypadá vaše vnitřní harmonie?“

Juka přikývla.

„To je trochu smutné, nemyslíte?“

Z ikebany se stala směšná činnost, pro kterou absolutně neměla cit.

„Ty snad nejsi moje dcera,“ vrtěla nad jejími kreacemi hlavou matka, která se považovala za osobu s mimořádně vyvinutým estetickým cítěním, neboť v dobách, kdy rodina ještě žila v Aomori, pracovala jako kustodka v centru moderního umění.

Juka si z matčiných poznámek nic nedělala, protože kritika a rýpavé komentáře byly odjakživa jediným způsobem komunikace, který matka ovládala. Jednu věc ovšem přecházela jen stěží.

Na kurzy ikebany chodilo společně s matkou pět jejích kamarádek šedesátnic. A tyhle ženské neustále dokola omílaly jenom jedno téma. Vnoučata. Během sáhodlouhých litanií o tom, jak to či ono dítě leze, chodí anebo mluví, vrhala

matka po stále bezdětné Juce jeden významný pohled za druhým. A třebaže se Juka snažila je ignorovat, nátlak se stupňoval.

„Nechápu, proč si s Masatem dáváte tak načas! Kdy to chceš odnést? Až ti bude čtyřicet? Podívej se na sebe, jaký jsi věchýtek. Čím dříve se odhodláte k akci, tím lépe!“

Juka měla co dělat, aby se na matku nerozkřikla, ať si hledí svého a nestrká nos do věcí, do kterých jí nic není. Ale matka si jako obvykle vůbec nevšimla, že dceři je debata nanejvýše nepříjemná.

„Až mi bude osmdesát, už ti s tím malým moc nepomůžu,“ pokračovala. „Tak na to taky trochu myslíte. Vždyť já už si občas začínám říkat, že se těch vnoučat snad ani nedožiju.“

„No, možná ne,“ ucedila Juka.

Proud matčiných slov ve vteřině utichl. A s ním i štěbetání jejích kamarádek. Ženy zvedly hlavy od sušených květin a všechny naráz upřely své pohledy na Juku. Připomínaly supy vyhlížející kořist. Juce najednou připadaly jako několi-kahlavá saň. Zalitovala, že nedržela jazyk za zuby.

„Vy snad máte s Masatem nějaké problémy?“ zeptala se matka. „Něco, co bych měla vědět?“

Juka zavrtěla hlavou a zapíchla pohled do aranžovací hmoty před sebou.

„Tady jsme přece všechny vdané ženy,“ nedala si matka pokoj. „Potíže v manželství se nevyhýbají nikomu. Nemusíš se před námi stydět.“

„Nechci o tom mluvit.“

„Jen se klidně svěř. Třeba ti dokážeme poradit.“

Juka silně pochybovala, že by jí skupina šedesátnic po přechodu, které tráví dny prohlížením lesklých časopisů, dokázala udělit cennější radu než gynekolog, psycholog a odborníci na umělé oplodnění v soukromých zdravotnických zařízeních.

„Raději půjdu,“ popadla tašku a začala se belhat pryč.

„Juko!“ vykulila matka oči. „Přece nemůžeš takhle odejít!“

Juka se mlčky vypořádala ze dveří učebny na chodbu.

„Koukej se omluvit!“ vyběhla za ní matka. „Takhle jsem tě nevychovala! Víš, jak si teď připadám?“

„Já se ale nemám za co omlouvat, mami,“ vrtěla Juka hlavou. „Do mého manželství nikomu nic není! A to, jestli budu, anebo nebudu mít děti, je čistě moje věc! Ocenila bych, kdybys to přestala řešit!“

„A nemyslíš si, že si zasloužím vnouče po tom všem, co jsem si s tebou vytrpěla?“

„No ty jsi toho tedy vytrpěla,“ opáčila Juka. „Celý život myslíš jenom na sebe!“

Matčiny přítelkyně v učebně zalapaly po dechu. A od té doby na kurzu ikebany Juku nikdo neviděl.

„No a co bys teda chtěla dělat?“ poškrábal se Masato na hlavě, „kaligrafii? Anebo bys snad chtěla zkusit nějaký hudební nástroj?“

Zhluboka se nadechla.

„Chtěla bych zase začít pracovat.“

To ho donutilo zvednout pohled od televize.

„Neříkal doktor, že tě to stresuje?“

„Myslela jsem něco nenáročného. Nějakou brigádu. Hodně žen chodí na různé brigády. Sousedka například pomáhá v kavárně na nádraží.“

„To sice ano,“ přikývl Masato, „ale ta nechodí o holi.“

„Můžu pracovat z domova. Jedna známá mi nedávno volala, jestli po ní nechci převzít místo v novinách.“

Masatovi přeběhl po tváři stín.

„Nemůžu si dovolit, aby moje žena byla v novinách. Víš, jak by se v práci tvářili, kdyby se na to přišlo? Ještě bych měl na krku střet zájmů. V žádném případě. Něco takového nepřichází v úvahu.“

„Ale tohle je jenom takový maličký, lokální zpravodaj,“ nevzdávala to Juka. „Dělala bych navíc jen pro páteční přílohu. Tam se politika nebo zprávy vůbec neřeší. Vychází tam články

o přírodě nebo rozhovory se zajímavými osobnostmi. Nic, co by tě jakkoli ohrožovalo. Podívej,“ strčila mu pod nos poslední číslo. „Tenhle díl je celý věnovaný houbám.“

Masato si od ní několikastránkovou přílohu vzal a nedůvěřivě ji prolistoval. Na titulní stránce se skvěla obrovská nazelenalá houba. *Nisekurohacu ohrožuje životy houbařů*, hlásal titulek.

„A navíc,“ pokračovala Juka, „těžko ti budou vyčítat, že tvoje žena dělá někde korektury. To nemá s novinářinou nic společného.“

Masato se usilovně zamyslel. Ať se snažil sebevíc, nemohl přijít na nic, co by ho nějak zásadně ohrožovalo. Leda by mu nějakou houbu *nisekurohacu* přimíchala do jídla.

„No tak jestli myslíš, že to budeš zvládat a nebude tě to příliš vyčerpávat, tak si dělej, co uznáš za vhodný,“ odložil Masato páteční přílohu stranou, natáhl se pro kapesník a hlasitě se vysmrkal.

Práci jí dohodila známá z knihovny. Poznaly se ještě před Jučinou svatbou, asi ještě rok po ní se vídaly, ale nakonec jejich přátelství nevydrželo. Proto Juku překvapilo, když se známá po letech ozvala s tím, jestli po ní Juka nechce převzít práci.

„Říkají, ať za sebe seženu náhradu. Co na to říkáš?“

„Zní to dobře. A proč vlastně končíš?“

„Jdu na mateřskou. Budou to dvojčata, představ si to.“

Do novin nastoupila hned následující týden. Redakce se nacházela deset minut taxíkem od domu, což Juce jenom vyhovovalo. Zaměstnanci na ni byli od prvního dne milí. Jelikož dostávala práci, která šla dělat z pohodlí domova, šéf na její každodenní přítomnosti v práci netrval. Krom pondělních schůzí, které byly povinné, si mohla pracovní dobu přizpůsobit podle sebe, takže když se jí ráno udělalo špatně anebo ji bolela noha, mohla zůstat doma.

V redakci ale pobývala ráda. Hlavně proto, že se tu věčně něco dělo. Jučin šéf byl padesátník poněkud obhroublého vzezření, který co měl na srdci, to měl na jazyku, a co měl na jazyku, to často na košili, protože se pokaždé při obědě pocíntal jako malé dítě. Juka se ho zprvu trochu obávala, brzy ale pochopila, že když se člověk přenese přes jeho cholerické vystupování, je to hodný člověk. Sekretářka jí navíc prozradila, že se šéf zodpovědně stará o duševně nemocnou ženu.

Samotná sekretářka milovala kočky. Doma měla dva kocoury z kočičí kolonie, kterou chodívala po nocích krmit. Kromě těchto dvou se redakcí pravidelně míhalo několik externích redaktorů, grafik a vysoký, pohledný Hideki Tojama.

Tojama nastoupil do redakce dva roky před Jukou. Přišel z Tokia, kde se po univerzitě věnoval investigativní žurnalistice, než ztropil skandál uspěchaným článkem odhalujícím špinavé praktiky mezi členy politického hnutí *Prosperita* a jednou z buněk tokijského organizovaného zločinu. Utrhl si ostudu, neboť se jeho zdroje ukázaly jako lživé, a on se musel veřejně omluvit. Z novin ho vyhodili a skoro rok se marně pokoušel uchytit, než se nad ním smílovali v páteční příloze *Šizuockého zpravodaje*, kde dostal za úkol psát články o objevech v biologii a rozmanitosti japonské přírody.

To ho ovšem neodradilo od pokusů propašovat do textů narážky na nestandardní postupy ve správě veřejného majetku, analýzy plnění politických slibů v oblasti hospodářství či kritiku nedostatečného financování primárního výzkumu na vědeckých pracovištích spadajících pod Šizuockou univerzitu. Šéf jeho pokusy v jednom kuse obrušoval, potažmo házel rovnou do koše, neboť nebyly v souladu s politikou páteční přílohy.

„Proč si takhle komplikuje život?“ zeptala se Juka sekretářky u oběda. „Proč prostě nenapiše, co se po něm chce?“

„Víte, on hledá kauzu,“ povzdechla si sekretářka. „Něco, co by ho odrazilo ze dna, kam se propadl, zpátky k opravdové novinářině. Ještě se nevzpamatoval z toho, jak hloupě si pod sebou podřízl větev. Tady ale nikdo velkou kariéru neudělá.“

VYHYNEME?

přivítá ji nadpis v otevřeném wordovém dokumentu, když zapne počítač. Její vlastní článek. Do oběda mu musí dát finální tvar.

Podle informací zveřejněných ministerstvem zdravotnictví v lednu tohoto roku klesla v minulém roce porodnost nejvíce za posledních sto let. Narodilo se o 70 000 dětí méně než v předcházejícím roce. Celkový přírůstek novorozenců činil 820 000 dětí. To je nejnižší číslo od roku 1899, kdy se natalita začala oficiálně sledovat.

Juka Suzukiová vždycky tíhla k psaní. Na střední škole si vedla blog, na jehož počátku stály deníkové záznamy z nemocnice, a když se potom na vysoké začala věnovat studiu anglické literatury, dokonce koketovala s tím, že by se mohla stát spisovatelkou. Čtení kolikrát nezajímavých knih ke zkouškám ji však tolik zaměstnávalo, že na psaní neměla dost času. Ve třetím ročníku se navíc ke studiu přidala práce korektorky v nakladatelství, takže namísto vlastních textů vybrušovala k dokonalosti literární počiny ostatních. Naposledy ji touha něco napsat zachvátila po návratu do Šizuoky, ale zrovna v té době jí na stole přistál několikadílň historický román, jehož korektury vyžadovaly opakované ověřování faktů v historických příručkách, takže z vlastní tvorby opět sešlo. Když nastoupila do *Šizuockého zpravodaje*, nečekala, že by se kdy dostala k psaní. Byl to právě Tojama, kdo to navrhl.

„Netuším, jestli to víte, ale vaše předchůdkyně pro nás krom korektur čas od času taky něco napsala. Nic velikého, jen takové krátké příspěvky. Ale říkal jsem si, jestli byste to nechtěla zkusit taky?“

„To by mě moc bavilo!“ vyhrkla.

Zasmál se. Kolem očí se mu objevily vějířky vrásek.

„Šéf souhlasí. Máte se u něj zítra stavit v kanceláři, domluví s vámi detaily.“

„Opravdu?“ doslova poskočila nadšením. „Ale co když mi psaní nepůjde?“

„Můžete se na mě kdykoli obrátit.“

Týden nato ji šéfredaktor zavolał do své kanceláře s tím, že pro ni má speciální úkol. Pak ji požádal, aby napsala o neplodnosti. Euforii vystřídala ledová sprcha. Kdyby si Juka Suzukiová mohla vybrat, o čem bude psát, téma porodnosti by to nebylo ani náhodou. To je snad naschvál, úpěla v duchu a měla pocit, jako kdyby jí šéf vlepil facku.

„Tak co,“ usmál se na ni, „napíšete to?“

„Spolehněte se,“ odpověděla. A potom se na chodbě zhroutila na lavičku.

Našel ji Tojama po cestě na cigaretu.

„Proč tady sedíte jako hromádka neštěstí?“

Zvedla k němu uslzené oči.

„Proboha!“ vyděsil se a posadil se vedle ní, „co se stalo? On na vás byl zlej? Křičel na vás?“

Zavrtěla hlavou a hlasitě popotáhla.

„Neplačte,“ řekl. „On už je takovej. Na mě taky řve. Je to starej cholerik, s tím nic nenaděláme.“

„Ale v tom to není,“ utřela si oči.

„Tak v čem? Nakonec psát nebudete?“

„Budu,“ pípla.

O tom, že nemůže mít děti, mu neřekla.

×

Napije se kávy.

Již čtvrtý rok v řadě počet novorozenců nepřekročil jeden milion. S průměrným věkem dožití přes osmdesát let naše společnost stárne. Zároveň však populace Japonců klesla nejvíce od konce druhé světové války. „Osobně se domnívám,“ komentuje situaci MUDr. Inoue z oddělení porodnictví Šizuocké fakultní nemocnice, „že za minulý rok měly na tak velký pokles porodnosti podíl i záplavy. Nemůžete očekávat, že se lidé budou množit, když nemají střechu nad hlavou.“

Rozhovor s MUDr. Inouem pořídila, zatímco jí odebíral vzorky z poševní tkáně určené k zaslání na rozbor do laboratoře.

„Tohle jsem tedy ještě nezažil,“ vrtěl hlavou, zatímco si zapisovala jeho odpovědi. „Teď to trochu zabolí, tak vydržte.“

K doktoru Inouemu chodí Juka na pravidelné prohlídky už skoro pět let. Předtím vystřídala přes desítku specialistů, než usoudila, že v lékařích chyba nebude. MUDr. Inoue je po starší upovídaný pán, se kterým se Juka naučila konzultovat nejenom své zdraví, ale i manželský sexuální život, který se v poslední době blíží nule.

Co přesně je v ní špatně, že nemůže mít děti, jí žádný lékař není schopen vysvětlit. Menstruuje pravidelně. Neplodnost ale souvisí s mnohočetnými vnitřními poraněními z té nehody. Několikrát na těhotenském testu spatřila dvě čárky. Než ale stihla těhotenství ověřit u lékaře, naděje se rozplynula.

„Paní Suzukiová,“ vysvětlil jí doktor, když se během ultrazvuku rozplakala, „při všech těch zraněních, co jste utrpěla, vaše tělo na nějaké početí prostě vůbec nemá pomyslení, jestli mi rozumíte.“

Nerozuměla.

„Utrpěla jste obrovský šok. Váš organismus bojoval o přežití. A patrně se z toho nevzpamatoval.“

„A můžu udělat něco pro to, aby se dal do pořádku?“

Lékař se zamračil.

„V první řadě musíte snížit stres.“

Juka se vrátila domů, kde na ni čekal nový rukopis k opravení. Několik dní zadumaně chodila po bytě a potom se Masatovi svěřila s tím, že zvažuje další zakázky nepřijímat.

„To zní rozumně,“ přikývl Masato. „Jestli to říkal doktor.“

Ale ani omezení pracovní náplně Juice nepomohlo.

„Upřímně řečeno,“ povzdechl si doktor po půl roce od první návštěvy, „i kdyby se vám otěhotnět podařilo, těhotenství by vás mohlo výrazně ohrozit. A nejen vás. Nemusela byste dítě vůbec donosit a s velkou pravděpodobností by se nenarodilo zdravé.“

Když se ani po třech letech nedařilo, rozhodli se s Masatem podstoupit umělé oplodnění. Vyhledali patřičné zařízení a domluvili si schůzku. Jak ale lékaři nahlédli do její karty, hned zakroutili hlavami.

„Ve vašem případě je to příliš rizikové. Nezlobte se, ale ne. Je nám líto. Nemůžeme si dovolit vás ohrozit.“

Obešli několik míst, ale odpověď byla stejná.

„Prodělala jste vážná vnitřní zranění. Hrozily by komplikace. Dítě by to s největší pravděpodobností nepřežilo.“

Nakonec se přece jen svěřila matce. Byla už zoufalá. Bylo to jen pár dní po jejich hádce na kurzu ikebany.

Matka, jak bylo jejím dobrým zvykem, sebrala telefon a skrze všechny kontakty, které si otec vytvořil za svou bohatou politickou kariéru, se jala obvolávat specializovaná zařízení nejenom v Japonsku, ale i v zahraničí. Jak ale zaslaly poštou materiály shrnující Jučin zdravotní stav, odpověď byla všude stejná.

„Vaše orgány by takovou zátěž nemusely ustát. Doporučujeme zvážit jiné metody.“

Jiné metody.

Co byly jiné metody?

×

„Co kdybychom nějaké dítě adoptovali?“ navrhla Masatovi.

„Vychovávat cizí dítě?“

„Nebylo by cizí. Bylo by naše.“

„Ale zdědilo by cizí geny.“

„Záleží přeci hlavně na výchově.“

Masato se zamračil.

„Ale nikdy by sis nemohla být jistá, co z něj vyroste. Co když jeho rodiče brali drogy? Co když to byli kriminálníci? Ještě by se nakonec obrátilo proti nám.“

„Moc koukáš na televizi.“

„Já se s podobnými živly stýkám dennodenně. Vím, jaká je realita.“

„Přesto...“

Kdykoli spatřila na ulici matku s kočárkem, musela se do něj podívat. A když uviděla spící miminko, zachvátil ji smutek. Jak by asi vypadalo to moje, ptala se sama sebe v duchu.

Jak moc by si přála mít doma chlapečka nebo holčičku, jejichž smích by rozjasnil pochmurnou atmosféru věčně prázdného domu. I v Masatovi, kdyby se stal otcem té živé, kouzelné bytosti, která by je spojovala a dělala z nich více než spolubydlící, by se jistě probudila otcovská láska, onen hluboký cit, pýcha, kterou otcové pocítují vůči potomkům. Už by je nespojovala jenom smlouva, byl by otcem jejího dítěte. Začala by si ho více vážit. A v neposlední řadě by se zbavila pátravých pohledů ze strany manželových rodičů, kteří zkoumají její břicho, kdykoli je na Nový rok s Masatem přijedou navštívit na Kjúšú.

„Nepřibrála jsi trošku?“ vyptává se tchyně očekávajíc radostnou zprávu. Namísto toho se Juka pokaždé jenom usměje.

„Hrozně jsem se přejedla vašeho vynikajícího daikonu. Musíte mi dát recept.“

V domě, kam se po svatbě nastěhovali, vyhradili dítěti pokoj. Juka vážala, jakou barvou vymalovat stěny. Nakonec se rozhodli, že počkají, jestli se jim narodí holka, nebo kluk. A tak zůstaly stěny bílé a během let se v něm jen vrší harampádí.

„Věděl jsi, že existují programy, kde by nám po domluvě svěřili do pěstounské péče dítě, o které se jeho matka nedokáže postarat?“ zkoušela to dál. Ale Masato byl neústupný.

„Cizí dítě mi domů nenos. To radši žádný.“

Bylo jasné, že jakékoli pokusy o potomka vzdal. Plně se soustředil na svou kariéru. Téměř ho neviděla, denně byl v práci a nespali spolu, ani nepamatovala. Bezdětnost mu ve výsledku vyhovovala.

S návratem ke korekturám tak trochu doufala, že bude Masato více protestovat. Že vytáhne na světlo lékařovo doporučení omezit stres. Znamenalo by to, že vidinu dítěte ještě úplně nezavrhl. On ale téměř ihned souhlasil. Připadala si v ten moment zvláště rozpolcená. Ráda, že se v jejím životě otevírají nové možnosti, a zároveň smutná z toho, že za některými možnostmi Masato definitivně dveře zavřel.

Manžel měl svou práci, ale co měla ona? Proč se zrovna její tělo rozhodlo, že dítě neporodí? Na světě jsou stovky žen, které děti nechtějí. Stovky žen, které své děti odloží do dětských domovů. Proč to musí být zrovna ona, komu se dítě nikdy nenarodí? Co udělala v životě tak strašného, že se jí příroda mstí?

S tím, že nemůže otěhotnět, se nikdy nesmíří. A neviní z toho jen sebe a své tělo. Viní z toho všechny. Masata, že to vzdal a přestal s ní spát. Lékaře, že jí nepodali žádný zázračný lék. A ze všeho nejvíc vlastní matku. Protože ona za to mohla. Ona a nikdo jiný. Kdyby ji tehdy na střední škole nenutila do věcí, které Juka nechtěla dělat, nemuselo to skončit tak katastrofálně. Do očí se to matce vmést neodvažovala, ale byla o tom přesvědčená. To kvůli tobě jsem neplodná. Můžeš za to jen a jen ty, říkala si před spaním.

×

Hodiny na ledničce ukazují osm ráno. Do ulice právě vjeli popeláři. Poznat je to podle hlasitých výkřiků, kterými signalizují popelářskému vozu, jak hluboko do ulice může

zacouvat. Chudáci jezdí i za deště, oblečení do pláštěnek. Papírový odpad, který Masato při odchodu z domu umístil před branku, je jistě rozmočený na kaši. Juka si rukama podpírá hlavu a civí na blikající kurzor.

Průměrný počet dětí na ženu se v současnosti pohybuje na čísle 1,3, zatímco aby se populace udržela stabilní, muselo by se toto číslo zvětšit na 2,1. Až 40 % matek tvoří ženy ve věku od třiceti do čtyřiceti let. Mladší ženy velmi často těhotenství odkládají, protože z ekonomického důvodu si děti nemohou dovolit. Programy na podporu mladých rodin nevyhovují a za katastrofální můžeme označit i kapacitu mateřských školek. Děti na zápisných listinách přitom stále přibývají.

Vůbec jí to nejde. Hlasitě si povzdechne. Promne si oči. Napije se vystydlé kávy. Ne a ne se soustředit. Snad za to může sen, z kterého se probudila do nového dne, připadá si podivně malátná a ztuhlá, jako by na ni sáhla zima, třebaže je venku skoro třicet stupňů.

Zavře oči a pokusí se do nejmenšího detailu vybavit si rodinný dům, který matka po babiččině smrti prodala. Zatachlou vůni naftalínu v hlubokých skříních, nakyslou vůni, která stoupala z kuchyňských skříněk nacpaných fermentovanými potravinami, prošoupané tatami v obývací, babiččiny krajkované dečky, starou televizi a sálající kamna. A nekonečné závěje sněhu. S prodejem domu se nikdy pořádně nesmířila. Dodnes jí připadá, jako kdyby rodiče spolu s domem prodali její dětství.

Jako dítě Juka nikdy nebyla úplně svobodná. Ačkoli dům obklopovala pole, která přímo vybízela k prozkoumávání terénu a dlouhým procházkám po okolí. Matka se postarala o to, aby Juka nezašla. Byla odhodlaná vychovat ze své dcery úspěšného sportovce. A tak Juka trávila čas buďto ve škole, anebo v tělocvičně. Ještě dnes si dokáže vybavit typický zápach své skříňky, do které jí matka vylepila obrázky slavných olympijských závodnic.

Jediné chvíle, kdy se cítila doopravdy šťastná, byly prázdniny strávené na zahradě. Babička zastávala, na rozdíl od matky, názor, že i děti potřebují občas vypnout a rozvíjet svou fantazii. A tak Juce dovolovala potulovat se kolem domu, hrabat se v hlíně a máčet si rukávy v sudu s dešťovou vodou. Jelikož bydleli za městem, neměla Juka mnoho kamarádů, se kterými by mohla trávit volné dny. Jak skvělé by bylo, kdybych měla sestru nebo bratra, říkala si často. Ale matka už byla příliš stará na to, aby znovu otěhotněla. Juku měla až ve čtyřiatřiceti a od pohledu působila jinak než matky ostatních dětí ze školy, kterým nebylo ještě ani třicet.

Nakonec si Juka vymyslela imaginární kamarádku, se kterou o víkendech, když je matka pustila z dohledu, prolézaly kůlnu, hrály si na pralidi a četly z obrázkových knížek. A toho dne, kdy na parkovišti potkaly matčinu známou, dostala imaginární kamarádka nové jméno.

Juki.

Rozdíl jednoho písmenka.

Z nostalgického vzpomínání ji probere vyzvánění telefonu. Ve ztichlém obýváku ten zvuk působí, jako kdyby Juce někdo těsně u hlavy praštil do gongu.

Šéf, hlásá nápis na displeji. Juka se podívá na hodiny. Je osm hodin deset minut. Co se proboha děje, že jí volá takhle brzy? A navíc v sobotu?

„Suzukiová u telefonu.“

„Dobrý den. Omlouvám se, že vám volám takhle brzy ráno. Snad jsem vás nevzbudil.“

Zní zadýchaně, jako kdyby utíkal.

„Nic se neděje,“ řekne Juka. „Jsem vzhůru od šesti.“

Pak ji přepadne hrozivá myšlenka. Třeba se šéf rozhodl článek o porodnosti z čísla vypustit? To by znamenalo, že veškerá práce přijde vniveč.

„Už to mám skoro hotové,“ řekne, „jenom dodělávám poslední úpravy, za chvíli to pošlu a –“

„O to nejde,“ přeruší ji šéf. To ji donutí sklapnout. Lepší počkat, co z něj vypadne.

„Tojama,“ funí šéf, „měl nám poslat svůj článek. Ale neudělal to. Neposlal ho náhodou vám?“

„Bohužel, pokud vím, nic mi nepřišlo. Proč nezavoláte Tojamovi a nezeptáte se přímo jeho?“

„Protože pro změnu nebere telefon!“ křikne Miura. „Jeho žena říká, že se pohádali, nebo co, on odešel z domu a nevrátil se. Běžím teď do redakce, jestli nepřespává v zasedačce. A jestli ho tam najdu, tak ho uškrtním!“

Juka o tom nepochybuje. Dost možná se s Tojamou uškrtní navzájem.

„Kdyby se vám ozval, hned mi dejte vědět.“

„Samozřejmě,“ řekne Juka. Pak se spojení přeruší.

Tojamův článek o úhořích obrátil redakci vzhůru nohama. Byl to jeden z těch textů, jehož otištění si Tojama prosadil. Záhy v redakci začaly zvonit telefony. Málokdy se stane, aby článek publikovaný v páteční příloze vzbudil výraznější pozornost. Vymírající úhoři však Tojama dostaly dokonce do ranního vysílání místní televize a on sám zářil spokojeností. Zdálo se, že svět během let zapomněl na jeho tokijský skandál a lidé jsou opět ochotní mu trochu naslouchat.

Juka měla z kolegova úspěchu nefalšovanou radost. Ještě aby ne – vždyť mu sama doporučila, aby se obrátil na bývalou spolužačku Sáru, která se o úhoře zajímala již na střední škole. A Tojamovi se potom podařilo úhoře, tuhle na první pohled nepřiliš zajímavou rybu, vykreslit v doopravdy zajímavém světle a co víc, sepsal dlouhou stať o tom, jak se úhoři do Japonska pašují z Tchaj-wanu.

Tojama nakopnutý úspěchem oznámil, že úhoří téma nechá ležet ladem a dalších čtrnáct dní ho v redakci nikdo

neviděl. Jezdil po prefektuře, pořizoval rozhovory s dalšími lidmi, kteří se v tomto byznysu pohybují, a dával dohromady nový materiál.

Juka se zakloní na židli a protáhne. Vezme do ruky mobil. *Tojama*, najde patřičný kontakt.

Měla by mu zavolat? Co se asi stalo, že nesplnil, co slíbil? Na tom, že se *Tojama* hádá se ženou, není nic neobvyklého. Juka ví, že se hádají často. Ale aby odešel z domu a nevrátil se? To je zvláštní.

Nakonec *Tojamovo* číslo nevytočí. Však ono se to nějak vyřeší samo, pomyslí si. Netřeba na sebe zbytečně upozorňovat. Jistě se za chvíli objeví. S kocovinou na gauči v zasedací místnosti.

Za půl hodiny jí šéf volá znovu.

„Suzukiová,“ ohlásí se. „Už se našel?“

„Nenašel. Vám náhodou mezitím nevolal?“

„Nevolal.“

„Tak to je opravdu divný,“ zabručí šéf. „Už jsem obvolal celou redakci, nikdo o něm neslyšel. A domů se podle všeho taky pořád nevrátil.“

Ten tam je cholerický výbuch. V jeho hlase teď zaznívá nejistota. Juka zůstane zírat na kurzor na obrazovce svého počítače.

„Třeba přespal u nějakého kamaráda,“ napadne ji. „Nebo v hotelu. Jestli se pohádal se ženou, je to docela pravděpodobné, nemyslíte?“

„Máte pravdu, to je možné,“ souhlasí šéf, ale zrovna dvakrát přesvědčeně nezní. „Kdyby se vám ozval, tak mi hned dejte vědět, ano?“

„Samozřejmě.“

V deset hodin odešle článek do redakce a usadí se k televizi. Dávají jakýsi pořad o vaření. Dvojice moderátorů navštěvuje nejrůznější lidi doma a nechává si od nich uvařit oběd. Juka

vezme do ruky ovladač a chystá se přepnout kanál, když vtom někdo zazvoní u vchodových dveří.

Zvláštní, pomyslí si. Nikoho nečeká. Masato je v práci, a navíc ten by určitě nezvonil. V sobotu zvoní jen jehovisté. Možná sousedka, napadne ji. A potom, kdesi uvnitř v ní zahlodá červ podezření. Že by...

Ale proč by to Tojama dělal? Proč by zvonil zrovna u ní doma? To nedává smysl.

Popadne hůl a vstane.

Za vstupními dveřmi nestojí Tojama, nýbrž její matka.

„Mami? Co tady děláš?“

„No to je mi ale přivítání,“ zavrtí matka hlavou a hned se hrne dovnitř. „Nemůžu navštívit vlastní dceru?“

Na sobě má bleděmodrou blůzu, kolem krku perly a v ruce drží krabici se zákusky. Od pohledu je jasné, že sama je nepekla.

„No to samozřejmě můžeš, ale proč jsi mi nezavolala?“

„Byla jsem u kadeřníka,“ vyhne se matka odpovědi, „tak jsem si řekla, že se stavím. Koupila jsem zákusky.“

Juka ji pustí dál. Matka se zuje, otevře botník s papučemi, obuje si je a bez vyzvání se vydá se do obýváku.

„Tady je ale nepořádek. Kdy ten stůl konečně uklidíš? Vždyť se ten nebožák ani nemá kde najíst.“

„Nebožák jí na gauči.“

„To je hrozné lajdáctví,“ poznamená nespokojeně matka, „takhle jsem tě nevychovala.“

Juka to nechá bez komentáře. Obě se posadí, matka otevře krabici se zákusky a sjede dceru zkoumavým pohledem.

„Vypadáš unaveně,“ řekne.

„Ty vypadáš dobře, mami.“

„Myslíš?“ sáhne si matka na vlasy, „no nevím. Neudělal to úplně podle mých představ.“

„Vypadá to dobře.“

„To se mi ulevilo. Aspoň někomu se to líbí. Ale ty ses neměla nechat takhle okudlat. Vypadáš jako kluk.“

„Mně se to tak líbí, mami. Nemám s tím žádnou práci.“

„Co na to říká Masato?“

„Myslím, že si toho nevšiml.“

„Nesmysl,“ mávne matka rukou. „Jenom zachovává dekorum. Žena má mít dlouhé vlasy.“

Potom k Juce přistrčí krabici se zákusky.

„Na, dej si,“ pobídne ji.

Juka si vezme dortík a zakousne se do něho. Je sladký a drobí se. Šlehačka ulpívá na prstech.

„Jak se má Masato? Pořád tolik pracuje?“ pokračuje matka ve výtávání.

„Pořád,“ přikývne Juka.

„To by neměl. Není to dobré pro tělo. Víš, jak to myslím.“

„Mami,“ odpoví Juka s plnou pusou, „uť fem ti fikala, že f Mafatovi pfoblém není!“

„Prosím tě, nejdřív to spolkni. Vůbec ti nerozumím.“

Juka si narve do pusy zbytek dortíku a usilovně žvýká.

„No ty teda stoluješ,“ pohoršuje se matka a podává jí ubrousek. „Jako malé dítě.“

Juka se takhle chová matce natruc. Ví, že je to dětinské, ale nemůže si pomoci. Dobře si uvědomuje, že tím matku vytáčí. Zkouší, co matka ještě vydrží.

„Je u vás něco nového?“ zajímá se matka.

„Nic. Dneska jsem dopsala další článek.“

Matku článek nezajímá. S prací v redakci nesouhlasila.

„Bavili jste se s Masatem o tom, co jsem ti minule říkala?“

„Ne.“

„Jak to, že ne?“

„Mami,“ natáhne se Juka po dalším dortíku. „Myslíš, že jsem mu to nenavrhla už dávno? Navrhla jsem mu úplně všechno. Ale on řekl, že žádný cizí dítě nechce.“

„Nebylo by přeci cizí!“

Juka se zakousne do dalšího dortíku.

„On prostě děti nechce.“

„Nesmysl.“

„Už to vzdal.“

„Musíte spolu komunikovat, Juko. Musíte o tom mluvit.“

„Namluvili jsme o tom hodiny a hodiny. A vždycky se jen pohádáme. Já už na to nemám.“

„Takže se smíříš s tím, že děti mít nebudeš?“

Na to Juka neodpoví.

„Měli byste si s Masatem někam vyjet,“ soudí matka. „Jenom ve dvou, na nějaký romantický výlet. Dopřát si trochu společného času. Musíš ho trochu motivovat, Juko!“

„A kdy bychom to podle tebe měli jako provést? Masato nemá nikdy čas,“ natahuje se Juka po třetím dortíku, ale matka od ní krabici odtáhne.

„Moc sladkého škodí.“

Juka vytřeští oči a chystá se něco říct, ale vtom se rozezvoni mobil na jídelním stole. Chňape po holi.

„Počkej. Já ti to podám, ať se nezabiješ.“

Juka si olízne zapatlané prsty. Potom, rentgenována kritickým pohledem své matky, ještě mokkými prsty hovor přijme.

„Suzukiová,“ ohlásí se. „Už se našel?“

kapitola třetí

Akvaristika se nachází kousek od zastávky linky Keikjú ne daleko řeky Óoka v zástavbě nízkých domů protkaných sítí úzkých uliček. Po válce zde jako houby po dešti vyrostly vykřičené domy, a než vešel v platnost zákon o potírání prostituce, místo se neblaze proslavilo jako semenišťe organizovaného zločinu. Dům, ve kterém si pan Nakadžima před více jak deseti lety otevřel akvaristiku, fungoval ještě do devadesátých let jako soukromý klub, jehož zaměstnankyně poskytovaly zákazníkům všelijaké služby, které překračovaly rámeček běžné masáže. Je zašoupanutý za truhlářskou dílnou, proto musí pan Nakadžima každé ráno vynést před vchod velký transparent, aby ho zákazníci neminuli.

Panu Nakadžimovi táhne na šedesát let. Vlasy má prošedivělé a nosí brýle s modrými plastovými obroučkami. Nenosi v podstatě nic jiného než flanelovou košili a modré džíny s koženým páskem. Na svůj věk je v dobré kondici. Dvakrát týdně si ráno chodí zaběhat a sobotní dopoledne trávívá s Miju v bazénu. Akvaristiku si otevřel po rozvodu se ženou. Když mu přikázala, aby opustil společný byt, rozhodl se splnit si dětský sen, sebral celoživotní úspory, koupil dům v Jokohamě a zřídil si zde obchod s rybičkami. Kromě toho, že spravuje desítky akvárií v barech a restauracích po celé Jokohamě, tři dny v týdnu zůstává pan Nakadžima v Koganečo a prodává rybičky drobným chovatelům, kteří si nevědí rady, když se jim v akváriu přemnoží okružák kanadský.

Jelikož pan Nakadžima miluje cichlidy, plavou v jeho akváriích převážně terčovci; nádherné pestrobarevné ryby veliké jako dlaň, připomínající svým zbarvením podzimní listí. Pod speciálními zářivkami pableskují v neonově zelených vodních květinách, jejichž šlahouny se vlní a zvedají od písčitého dna k vodní hladině, kterou čeří filtry. Kromě nejrůznějších cichlid – terčovců, akar, tlamovců a kančičků – nabízí akvaristika i velmi oblíbené druhy tetřiček a živorodek, čichavce

a betty. Jediné ryby, které nesmí přes práh akvaristiky, jsou skaláry, o kterých pan Nakadžima bůhvíproč prohlašuje, že to jsou blbé ryby. Byť se také řadí mezi cichlidy.

Samotný obchod tvoří tři místnosti. V té nejmenší má pan Nakadžima kancelář. Židle u maličkého stolu svádí nekončící boj s kýblem a mopem na vytírání podlahy umístěným u dveří. Ve druhé, o něco větší místnosti, skladuje pan Nakadžima krmiva, filtry a nejrůznější doplňkové zboží. V krabicích se tu mačkají magnetické stěrky, vitamínové a dezinfekční přípravky, bizarní sbírka částečně petrifikovaných dekorativních rašeliništních kořenů importovaných z Afriky, sítky určené k odlovu ryb a několik velmi nevkusných figurek potápěčů, které by pan Nakadžima nejradši zlikvidoval, leč jdou na dračku. V největší místnosti se nachází samotná prodejna. Podél zdí tu na kovových regálech stojí patnáct akvárií, zajištěných proti pádu v případě zemětřesení mohutnými železnými skobami přibitými do zdí.

Uvnitř akvaristiky je cítit sušené krmivo pro rybičky, nakyslá vůně mísící se s alkoholovou leštěnkou. U země se potom drží ještě jiná vůně, kterou Sára nedokáže dobře identifikovat. Možná je dům skrz naskrz prosáklý parfémů a voňavkami bývalých obyvatel. Anebo tu někdo mnoho let páčil vonné tyčinky, jejichž pronikavý pach se zažral do dřevěné konstrukce domu a za horkých letních dnů se líně povaluje v rozích a u stropu. Anebo je to obyčejná zatuchlina, nasládlý závan plísně, zvláště nostalgický, připomínající staré půdy a nevětrané šatníky, a nezlikvidovatelný, i když všechny kouty vytré dezinfekcí.

Prodejna se halí do ostrého světla modrozelených zářivek, které v zimních večerech doplňuje teplé, jasně žluté světlo několika bodovek na stropě. Hodiny zavěšené na zdi nad vstupem jako kdyby odtikávaly čas pomaleji než ve zbytku světa. Když se člověk soustředí, slyší celou plejádu nejrůznějších zvuků. Hučení filtrů, klokotání bublinek stoupajících k hladině, šumění vody v nádrži s rostlinami, bubláni přístroje okysličujícího vodu, zurčení fontánky v akváriu

s rájovci. Když prší, jsou tyto zvuky umocněné o kapající clonu za oknem, takže má Sára pocit, že naslouchá složité skladbě zkomponované pro vodní orchestr. Že se ocitla v podvodním světě, jehož obyvateli jsou pouze ona, pan Nakadžima a Miju Kaneharová.

Kontakt na pana Nakadžimu dal Sáře jeden ze spolužáků z vysoké školy. Věděl, že majitel akvaristiky shání do pronájmu někoho, kdo by mu o víkendech vypomáhal v obchodě, a jelikož byla Sára z oboru a k akvariálním rybičkám měla vřelý vztah už od dětství, slovo dalo slovo a do týdne se mohla nastěhovat.

„Budete sdílet patro ještě s jednou dívkou,“ vysvětloval pan Nakadžima, zatímco ji provázel domem. Tehdy Sáře ještě vykal. „Jmenuje se Miju Kaneharová. Dnes tu bohužel není, protože jednou měsíčně jezdí navštěvovat rodiče domů do Mišimy. Doufám, že spolu budete dobře vycházet.“

„Určitě,“ přikývla Sára. Vyhovovalo jí, že z nového bytu to má blízko na vlak do školy, a vycházela by dobře i s piranou, kdyby na to přišlo.

„Nemusíte se ničeho bát, Miju je tichá a slušná, vůbec nijak vám nebude překážet,“ otevřel pan Nakadžima dveře do pokoje, „prosím, račte dál.“

Sára se rozhlédla. Okno v pokoji bylo malé. Celou jednu stěnu tvořila vestavěná skříň. Podlaha z tatami příjemně hřála do nohou. Ihned za dveřmi objevila malý kuchyňský koutek s mikrovlnkou a umyvadlo se zrcadlem. Hurá, pomyslela si. Konečně se ráno v klidu umyju a nebude mi přitom nikdo funět na krk jako na koleji.

„Sprcha a záchod jsou na chodbě,“ řekl pan Nakadžima.

Sára došla k oknu a zadívala se ven přes moskytiéru nataženou v rámu. Ulice před domem byla úzká a ona tak viděla do oken protějšího domu, kde jakási paní v zástěře zrovna vařila oběd.

„Budete si sem muset dát závěs,“ řekl pan Nakadžima a potom rukou přešel po tapetě odchlipující se od zdi nad dveřmi, „není to nic moc, to uznávám.“

„Podle mě je to perfektní,“ usmála se Sára. „Beru to.“

„Tak to je skvělé,“ rozzářil se pan Nakadžima.

Sešli do akvaristiky vyplnit potřebné papíry. Sára ukázala na akvárium nad kasou. Z keramické trubky na dně vystrkoval hlavu veliký úhoř. Nezvykle velký, dobře živený kus.

„Za kolik ho prodáváte?“ zeptala se. „Myslela jsem, že se specializujete na cichlidy?“

„To je neprodejný exemplář,“ usmál se pan Nakadžima. „Jmenuje se *Unagi* a patří Miju.“

„On se jmenuje Úhoř?“

„Trefné, že?“

„Doslovné.“

Dlouhé, hadovité tělo bylo téměř celé schované v trubce. Vyukovala z ní jen postupně se rozšiřující hlava se zakrnělými očky. Ryba bez ustání otevírala a zavírala hubu. Šupiny měl úhoř tak tmavé, že se zdály černé. Ve světle zářivky chytaly namodralý lesk. V místech, kde hlava přecházela ve štíhlé tělo, dosahoval dobrých pěti centimetrů v průměru.

„Já budu úhoře studovat na doktorátu,“ odtáhla se Sára od akvária.

„Tak to s Miju hned najdete společnou řeč! U nich doma uctívají úhoře jako posvátné bytosti.“

Najít společnou řeč s Miju vůbec nebylo tak jednoduché. Párkrát u ní byla zaklepat, ale nikdo se neozýval. Až tři dny potom, co se Sára do nového bytu nastěhovala, zaklepal kdosi ve tři ráno na její dveře. S obavami, co se děje, se vyhrabala z futonu. Když otevřela, uprostřed potmělé chodby se vznášel bílý kulatý obličej orámovaný černým mikádem. Kolem hlavy měl uvázanou bílou pásku.

Duch!

Bylo první, co Sáru při pohledu na přízrak v noční košili napadlo. Málem si přirazila hlavu do dveří, jak leknutím uskočila zpátky do pokoje. Teprve pak jí došlo, že to, co vidí, není duch, ale sousedka.

Miju byla bosa, na sobě měla květovanou noční košili, která obepínala její kulaté tělo, a nejistě přešlapovala ze strany na stranu.

„Dostala jsem to,“ vypadlo z ní konečně po chvílce zírání do země.

„Co?“ nechápala Sára.

„Menstruaci.“

Sára si nebyla jistá, jestli se jí to nezdá. Ale srdce po úleku bilo jako zvon a přízrak na chodbě nelevitoval.

„Došly mi vložky,“ upřesnila sousedka poněkud netrpělivě.

Konečně se Sára vzpamatovala.

„Ach tak! Tak dobře,“ přikývla, „malý moment.“

Došla ke skříňce nad umyvadlem a z balíčku vložek určených k nočnímu použití vytáhla dvě.

„Tady,“ podala je Miju. Ta po nich beze slova chmátla, otočila se a zavřela se v pokoji naproti. Až později Sára pochopila, jak ohromný výkon to tehdy pro ni musel být. Dojít si pro pomoc k neznámé sousedce. Dokonce na ni zpětně byla pyšná. Miju totiž s cizími lidmi zpravidla nemluví.

Po nočním setkání se Sára několikrát pokoušela zapříst s Miju konverzaci. Narážely na sebe na chodbě v jednom kuse. Kdykoli ji však oslovila, Miju se kroutila jako žížala napíchnutá na háčku. Hovořit s novou spolubydlící pro ni byl vrchol utrpení.

„Ona musí sama,“ vysvětlil Sáře pan Nakadžima. „Nesmí se na ni tlačit. To se potom naopak ještě více uzavře do sebe.“

Miju byla zamlklá, po domě se pohybovala šouravým krokem a na pozdravy téměř nereagovala. Kulatou hlavu nosívala ovázanou bílou stužkou, na sobě mívala zástěru a na nohou

rozšmajdané tenisky. V jedné ruce kýbl s rýžákem, ve druhé mop, o který se při chůzi opírala, vypadala jako turista při výšlapu na nějakou vysokou horu. Třebaže měla na starost údržbu domu, Sára záhy pochopila, že zametání a vytírání nebudou její silnou stránkou. Anebo ještě jinak, Miju uklízela jenom to, co považovala za úklidu hodné. Blátivé tápoty na schodišti ji nechávaly ledově klidnou, zato nevyčistitelnou skvrnu na dlaždičkách v koupelně byla schopná drhnout i tři hodiny v kuse. Běda tomu, kdo by proti jejím uklíže-cím metodám vznesl námitku. Na své zaměstnání byla Miju náležitě pyšná. Když došla k názoru, že se jí Sára nebo pan Nakadžima motají pod nohy, neváhala je přetáhnout přes boty mokrým hadrem.

Kromě úklidu domu toho Miju moc na práci neměla. Občas vypomáhala panu Nakadžimovi v akvaristice, třebaže více než jako opravdová pomoc fungovala spíš jako společ-nice pro dlouhá odpoledne. Obchod kvetl především díky zájmu chovatelů o akvarijní techniku, kterou pan Nakadžima rozvážel klientům v dodávce, než že by kamenný obchod navštěvovaly desítky zákazníků denně. A tak spolu ti dva kolikrát seděli v liduprázdném obchodě i několik hodin, ně-kdy si povídali, jindy mlčeli, pan Nakadžima zahrabaný do papírů a Miju s pohledem upřeným do akvária s Unagim.

Jiné dny trávil Miju hraním na gameboyi. Byl to původní model ještě z dob, kdy se displeje vyráběly pouze v zelené variantě.

Miju pořád dokola hrála *Dobrodružství*. Jednalo se o sta-ré RPG. Hru vydala nechvalně známá společnost Intention v roce 1997. Nejspíš by jí bývala vynesla spoustu peněz, kdyby zrovna rok před ním nevyšli Pokémoni, kteří strhli veškerou pozornost na sebe. Roztomilým postavičkám z Pokémon série nemohlo *Dobrodružství* v žádném případě konkurovat, už pro svůj poměrně temný příběh, kvůli kterému se někteří rodiče zdráhali hru svým ratolestem zakoupit.

Druhým důvodem, proč firma Intention už v roce 1999 zkrachovala, byla pověst, která se kolem *Dobrodružství*

rozšířila. Mělo se za to, že hra má neblahý vliv na dětskou psychiku, její hráči měli mít problémy se spaním, nedovedli se soustředit, a naopak se u nich zvyšovala roztěkanost, časté blikání obrazovky mělo vyvolávat psychické poruchy, podporovat ADHD, a dokonce se hovořilo o pokusech o sebevraždu těch, které hra zcela pohltila a přestali rozeznávat realitu.

Záhy potom, co se pomluvy vyhrnuly do světa, reagovala Intention zveřejněním rozsáhlé zprávy z pera psychologů, pediatrů a dalších odborníků, kteří všechna obvinění označili za falešná a vědecky nepodložená. Spolu s tím se vynořilo několik velice pozitivních recenzí, které oceňovaly originální příběh s hlubším poselstvím, reputaci hry to ovšem nevzkřísilo.

Pomluvy, které během pár měsíců pronikly k uším většiny rodičů, požraly všechn potenciál, kteří vývojáři do hry vložili. A co víc, během pár týdnů zmutovaly do absurdity. Tvrdilo se, že ředitel Intention v důsledku hrozícího krachu firmy spáchal sebevraždu a proklel všechny, kdo *Dobrodružství* kdy vezmou do ruky. Nakonec Intention prodej hry zastavilo a *Dobrodružství* na nějakou dobu zmizelo ze světa. Jeho kvalit si povšimli až fanoušci retro her, kteří ho vykopali z propadliště dějin o mnoho let později.

Pochopit, jakým způsobem Miju nahlíží svět, trvalo Sáře dlouhé měsíce. A neměla na to vliv jenom Mijina počáteční uzavřenost. Miju byla od pohledu jiná a Sára s překvapením zjistila, že se jí ostýchá. S nikým podobným se Sára nikdy nesetkala, a jinakost, s jakou se Miju projevovala, ji zneklidňovala. Nevěděla, jakým tónem na Miju hovořit a jakou zvolit úroveň zdvořilosti. Něco jí říkalo, že Miju bude značně infantilní (nosila s sebou dřevěný meč), takže uvažovala, jestli na ni nemluvit jako na malé dítě. Jenomže na druhou stranu byla Miju dospělá, dokonce o pár měsíců starší než Sára. Zkusila tedy obojí a Miju se na ni pokaždé dívala zpod ofny jako na idiota, který se neumí rozhodnout.

Po nečekaném nočním setkání na chodbě to trvalo ještě měsíc, než se Miju zničehonic dala se Sárrou do řeči.

„Prý studuješ úhoře,“ prolomila ticho, když čistily akvária.

„To je pravda. Ale zatím jenom teoreticky,“ odpověděla Sára.

Miju se zamračila.

„Co to znamená, teoreticky?“ zeptala se.

Sára zaváhala.

„Hodně o nich čteme,“ řekla potom. Ihned jí došlo, že vyprávět Miju o tom, že ve škole rozřezávají úhoře skalpelem, není dobrý nápad. Pan Nakadžima jí totiž nedlouho předtím prozradil, že je Miju odmala slabá na srdce, a ze způsobu, jakým se Miju chovala kolem Unagiho, bylo patrné, že rybu nadevšechno zbožňuje. Později, když Sára panu Nakadžimovi vyprávěla, jak s Miju konečně prolomily ledy, hlasitě si povzdechla: „Dobře jste udělala. Taková zpráva by jí mohla ublížit.“

Unagi se do akvaristiky dostal zanedlouho potom, co se Miju nastěhovala do volného pokoje v prvním patře. Bydlela tehdy v Jokohamě teprve krátce, občas se po cestě z nákupu ztratila a volala panu Nakadžimovi, aby ji přišel vyzvednout. Když se toho dne ozval ze sluchátka hlas policisty, dost mu zatrnulo. Lekl se, že se Miju něco stalo. Vyrázil na stanici a tam ji našel s uplakanými tvářemi v obklopení tří bezradných strážců zákona. Šaty měla mokré a z dlaně na pravé ruce jí kapala krev.

„Proboha!“ vrhl se k ní, „co se stalo? To tady nemáte dezinfekci?“

„Nenechala na sebe sáhnout,“ pokrčil rameny tlustý policista s bradavicí nad levým okem. „Byl problém ji sem vůbec dotáhnout.“

Pan Nakadžima si představil, jak muži zákona táhnou Miju ulicemi, a zatmělo se mu před očima. Policisté tvrdili,

že je přivolali majitelé restaurace, kterým Miju rozbila akvárium určené k vystavování ryb ke konzumaci. Tomu pan Nakadžima odmítal uvěřit.

„Podívejte se,“ poškrábal se za uchem, „já vlastním akvaristiku, ve které tady slečna Kaneharová vypomáhá. Představa, že rozbíjí akvária, mi nejde na rozum.“

„Sama se přiznala. Rozbila to tímhle,“ zvedl nejmladší z nich ze stolu kámen a potěžkal ho v ruce.

Pan Nakadžima nevěřícně zakroutil hlavou a potom se podíval na Miju, která seděla na lavici, mokrá jako vodník. U pasu měla přivázaný dřevěný meč a na zádech obrovský růžový batoh, bez kterého nikdy neopouštěla dům.

„Mijuško, je to pravda?“

Svraštila obočí, ale neodpověděla.

„Zatím jsme to nese-psali, protože věříme, že se to vyřeší dohodou,“ poškrábal se tlustý policista pod čepicí. „Je od pohledu jasné, že tady slečna není úplně v pořádku. Nemá smysl z toho dělat větší vědu, než je nutné. Když zaplatíte škodu, budeme dělat, že se nic nestalo.“

„Máte tady tu dezinfekci, prosím?“ zopakoval pan Nakadžima.

Nejmladší policista položil kámen zpátky na stůl a odběhl kamsi do útrob stanice.

„Mijuško,“ posadil se pan Nakadžima vedle Miju. „Hezky mi pověz, co se stalo. Já se nebudu zlobit. Tady pánové říkají, že jsi prý něco rozbila. Je to pravda?“

Miju lehce přikývla.

„Aha,“ neskryval pan Nakadžima překvapení. „A pročpak jsi to udělala?“

„... úhoř,“ zamumlala Miju.

„Úhoř?“ nechápal. „Byl tam úhoř? V tom akváriu?“

Miju přikývla.

„Ale vždyť sis mohla hrozně ublížit!“

Miju se po tvářích opět začaly koulet slzy.

„Bylo tam hrozně vody a všichni na mě křičeli.“

„To nic,“ pohladil ji pan Nakadžima po hlavě, „už je to dobrý.“